

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrlet 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Postano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezapre reklamacije so poštnine proste.

USPEHI PROTI LAHOM.

28 000 naročnikov.

Današnja številka „Slovenskega Gospodarja“ se mora tiskati že v 28.000 izvodih. Neprenehoma prihajajo novi naročniki. Upamo pa, da se nisimo dosegli viška. Dne 1. aprila se začne novo četrtletje. Gotovo uporabijo to priliko Slovenci in Slovenke za novo naročbo. List potrebujete doma, da zasledujete razvoj vojske in najvažnejše javne dogodke; potrebujejo pa ga tudi vojakina bojišču, da ne izgubijo stika s svojo ljubo slovensko domačijo. Torej le v krog naših naročnikov!

Napredek našega lista je najsijajnejši dokaz, da se slovensko ljudstvo na Štajerskem popolnoma strinja z najvažnejšimi našimi nazori. Mi hočemo mogočno, od vseh sosedov neodvisno, samostojno, samo pod žezlom habsburške vladarske rodbine stoječo Avstrijo. Drugim državam, najsibo kdorkoli, ne smemo in nečemo biti sužnji, ampak ako spoštujejo našo samostojnost in vladarsko rodbino ter nam hočejo pošteno držati zvestobo, samo prijatelji in zaveznički. Kar bi bilo več, bilo bi izdajalstvo.

Kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti! Slovensko ljudstvo odobrava sedaj tudi neomajeno naš narodni program. Nismo proti drugim avstrijskim narodom, ampak za se in za svoje pravice. Hrabri slovenski vojaki so na bojiščih pokazali, da Slovenec ne zaostaja zaničkomur, ako ga kliče domovina. In ravno tako izborna se je držalo slovensko ljudstvo, ki je ostalo doma. Z nadčloveškim naporom je vršilo svojo nalogo v obdelovanju in oskrbovanju gospodarstva, posebno naše ženstvo. Žene in dekleta so se izkazale za izvrševanje svojih težkih dolžnosti v sedanjem času

kot prave junakinje. Tak narod ima vso pravico, da se narodno, prosvetno in gospodarsko v državi, za katero preliha svojo kri, neovirano razvija. Mi smo to vedeli in trdili že prej, sedaj nam pritrjujejo tudi vsi drugi. Avstrija svojih zvestih Slovencev ne bode pozabila! Tudi v narodnem oziru smo torej vodili naše ljudstvo po pravi poti, da smo mu varovali njegove vrline, njegov ponos in njegov jezik. Nač odličnimi lastnostmi slovenskega naroda bomo v bodoče čuvali še zvestejše in skrbnejše.

Vse pa, kar smo storili, smo storili kot udani sinovi in hčere naše skupne matere, katoliške cerkve. V veri smo našli edino tolažbo, ko se je nam slabo godilo, v njej smo našli tudi edino varstvo, da smo trezni in preudarni, ko nam je šlo boljše. In to je bilo edino pravilno stališče. To uvidevajo zdaj tudi mnogi, katerim marsikdaj ni bilo neljubo, ako se je začela manjša ali večja gonja proti cerkvi in duhovščini in se nam pridružujejo. V delu, samozavesti, treznosti in xpi pod okriljem katoliških habsburških vladarjev leži naša bodočnost. In te točke zapopada in je vedno zapopadal naš program, naš list!

Kdor je z nami, naj pride k nam! Mi gremo naprej!

Kmečka zavest raste.

Sedanja svetovna vojska je naučila prešerno mestno gospodo spoštovati in upoštevati kmečki stan. Trojno je, kar daje v teh burnih časih našemu kmečkemu ljudstvu posebno veljavo: kruh, zvestoba in pogum.

Težavno ali pravzaprav nemogoče bi bilo voditi vojsko brez kruha, brez živil, ki jih pridelava kmet. Vsi topovi, puške in vsa moderna vojskna znanost bi

bila toliko kot nič, ako ne bi bilo dovolj potrebnih živil. Delavnim rokam kmečkega in delavskega ljudstva na deželi, ki prideluje vojaštvu in prebivalstvu kruh, gre slava in hvala ter velik delež pri dosedanjem uspešnem bojevanju naših armad. Tisti, ki so nekdanj imeli za kmeta, viničarja ali dninarja samo zbadljivke in sramotilne besede, tisti danes uvidevajo, da je kmečki stan res glavni temelj vsakega naroda, vsake države. In ta zavest je prešla tudi v meso in kri našemu ljudstvu in mi vidimo, da kmečka zavest raste. Tako je prav!

Kmečka veljava pa se je mogočno povzdignila tudi radi neomajane zvestobe in poguma naših junakov, ki so izšli iz bornih kmečkih, viničarskih in delavskih hiš. Naši vojaki, ki jih je rodila kmečka mati, se odlikujejo glede hrabrosti in izvanrednih junaških činov na krvavem bojišču, kakor menda ne sinovi nobenega drugega stanu. Naši vojskovodje so ponosni na naše kmečke korenjake. Tam kjer je treba izvršiti najsmelejše in najdrznejše čine pred sovražnikom, tam stojijo sinovi kmečkih mater. Zvestoba in pogum, ti dve lastnosti določita naše kmečke korenjake pred celim svetom. Radi tega raste naša zavest, naš kmečki ponos in nihče se več ne sramuje biti sin priproste kmečke hiše.

In v bodoče, ko bo vojska nehala, bo kmečka zavest, kmečki ponos, šele na svojem mestu. Po vojski bo treba povsod uveljaviti naše kmečke zahteve, treba bo ne samo po listih, ampak javno pred celim svetom povedati, da se naj kmečkemu stanu pri postavitvi in v vseh javnih zastopih dajo tiste pravice, ki jih imajo drugi stanovi.

Naša sveta dolžnost je, da smo ponosni na svoj kmečki in delavski stan, da se zavedamo velike naloge, ki jo vršimo sedaj v tej ljuti svetovni borbi. Podžigajmo kmečko zavest in gojimo pri našem ljudstvu vero v boljšo bodočnost kmečkega stanu ter s tem tudi ljubezen do rodne grude.

Dve prošnji.

Zavedna slovenska mladenka s Pohorja nam je poslala sledeči članek:

LISTEK.

Vojne pridige v postu 1. 1916.

Z dovoljenjem kn. šk. Lavantinskega ordinariata z dne 28. marca 1916.

IV.

Četrta postna nedelja.

Evangelij sv. Janeza 6, 1—15.

Tisti čas je šel Jezus črez galilejsko morje, ki je tiberijsko. In šla je za njim velika množica, ker so videli čudeže, ki jih je delal nad bolniki. Jezus je torej šel na goro in je tam sedel s svojimi učenci. Bila je pa blizu velika noč, judovski praznik. Ko je torej Jezus oči povzdignil in je videl, da je silno velika množica prišla k njemu, je rekel Filipu: Odkod bomo kupili kruha, da bi ti jedli? To je pa rekel, ker ga je izkušal; vedel je namreč, kaj je storil. Filip mu je odgovoril: Za dvesto denarjev kruha jim ni dovolj, da bi vsak dobil kaj malega. Reče mu eden njegovih učencev, Andrej, brat Simona Petra: Mladenič je tukaj, ki ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi; ali kaj je to med toliko? Jezus pa je rekel: Recite ljudem sedeti! Bilo je pa tamkaj veliko trave. Sedli so torej, okoli pet tisoč mož po številu. Tedaj je Jezus vzel kruhe in ko se je zahvalil, jih je razdelil med sedeče; ravno tako tudi rib, kolikor so hoteli. Ko so se pa nasitili, reče svojim učencem: Poberite kosce, ki so ostali, da konča ne vzamejo! Pobrali so torej in napolnili dvanajst košaric s kosci, ki so ostali od petih ječmenovih kruhov tistim, kateri so jedli. Tedaj so ljudje, ko so videli čudež, ki ga je bil Jezus storil, rekli: On je resnično prerok, ki mora na svet priti. Ko je torej Jezus spoznal, da hočejo priti in ga po sili vzeti, da bi ga postavili za kralja, je zopet zbežal na goro, on sam.

Branitelji domovine! Česa si najbolj želite na

bojišču! Gotovo skorajšnjega povratka v domovino k svojem. Toda naša sveta pravica še ni odločilno zmagala, sovražniki se še ji nočejo ukloniti. Treba še potrpeti in čakati. Ali se dolgo ali le malo časa? Kedo ve? Le vsevedni Bog. On dopušča v svojem neskončnem usmiljenju grozno vojsko, da bi ga narodi zopet spoznali, mu poravnali storjene krivice in se poboljšali. Sprava z Bogom nam je najbolj potrebna, ona bo podlaga spravi med narodi. K tej spravi z Bogom nas priganja sveti postni čas. In sveta katoliška cerkev kliče vsem, tudi Vam, mili junaki slovenski: Spravite se z Bogom! Opravite sveto velikonočno spoved in prejmite vredno sveto velikonočno obhajilo

1. Današnji evangelij nam poroča, kako je množica ljudi šla za Jezusom. Ljudje so ga videli, kako je čudežno ozdravljaval bolnike, Ozdravljval jih je telesnih pa tudi dušnih bolezni. In tako je Jezus delal vsa tri leta, ko je učil. Kdo naj prešteje vse bolnike, ki jih je božji zdravnik zopet ozdravil! Pa še več. Po svojem vstajenju postavi zakrament sv. pokore, v katerem nadaljuje ves čas obstanka sv. katoliške cerkve čudovito delo ozdravljenja bolnikov, to je grešnikov. Saj pri sveti spovedi nikdo drugi ne odpušča grehov kot Jezus sam po svojem višnem namestniku, katoliškem duhovniku.

Presrečni so bili bolniki ozdravljeni od Jezusa, presrečen pa je tudi vsak grešnik, ki si v dobri sv. spovedi očisti dušo in po milosti Jezusovi zopet ozdravi od starih bolezni. Slovenski vojak, ali misliš večkrat na to, kaka dobrota je dobra sv. spoved? Ali nemir srca, duša v smrtnem grehu ni nekaj strašnega? Ali se ti ni dozdevalo po dobri sv. spovedi,

koč bi se ti odvalil težek kamen s srca? Prav je zato rekel gostilničar, ko je po opravljeni spovedi zopet zajahal svojega konja, da pohiti domov: „Tako, moj konjček, sedaj boš pa nesel par centov manj teže.“

Ti si junak na bojnem polju. Z vsakim orožjem znaš prav ravnati. Zato si doživel že toliko zmag. O bodi še junak pri sv. spovedi! Ko se ti ponudi prilika za njo, jo dobro opravi. Priporoči se sv. Duhu, da ti pomaga spoznati vse grehe. Na to izprašaj svojo vest. Vedeti moraš, kdaj si opravil zadnjo spoved in če si opravil naloženo pokoro. Potem se vprašaj, katere smrtne grehe si storil, kolikokrat si n. pr. zaničljivo govoril o veri in o svetih rečeh ali pritrjeval takim govorom, kolikokrat si bil hudo jezen in si zelo preklinjal, bil močno nepokoren predstojnikom, kolikokrat in koliko tovarišev si pohujšal z nespodobnim govorjenjem ali ga z dopadenjem poslušal, kolikokrat si na dan ali na teden rad imel nečiste misli in želje ali se celo pregrešil s kakim nečistim dejanjem sam s seboj ali s kom drugim. Vedeti moraš, kolikokrat si bil pijan in ali si komu storil kako veliko krivico. Če si dobro izprašal vest, ti mora biti jasno: Te-le smrtne grehe sem storil in tolikokrat. Če smrtnih grehov nimaš, boš pa našel dovolj malih grehov.

Pomni, kar sedaj pride. Sedaj v duhu pogladi na podobo Križanega in reci sam pri sebi: Torej sem tudi jaz tebe, o Jezus, s svojimi grehi bičal, s trnjem kronal, ti težki križ nakladal in te na križ pribijal! Potem pa pobožno, tako da boš čutil veliko žalost v svojem srecu, obudi kes in moli: O moj Bog, vsi moji storjeni grehi so mi iz srca žal, ker sem tebe, vso svetost in neskončno dobroto, katero iz cele-

Mnogo se je že pisalo o nalogah in dolžnostih, katere nalaga vojna našemu ženstvu. Velike so te naloge in skoro se zdi, da so preogromne za šibka ženska ramena. Za vzgled pa si vzemimo naše možejunake; ne strašijo se žrtv, katere prinaša vojska v svojem krvavem znamenju. Dolžnost naša, dolžnost ženstva je torej, da posnemamo te neustrašene može. Sicer ne moremo služiti ljubljani domovini s tem, da bi sukale orožje; naš prostor je drugje, drugje se rabijo naše moči.

Kaj ne, predrage, me nočemo zaostajati zadaj, kadar nas kliče domovina. Skažimo se vredne hčere naše mile Slovenije. In ko se bodo vračali naši junaki-zmagovalci, ovenčani z vencem lovorike, ko bo domovina prosta vseh sovražnikov, tedaj, žene in dekleta, ali se vam ne bo širilo srce ponosa in zavesti da ste tudi ve po svojih močeh pripomogle k zmagi? Kako bi mogle sicer pogledati v oko tem junakom, ako bi sedaj, sredi dela, omagale? Nikakor! Me hočemo sodelovati, tudi me hočemo biti deležne onega sladkega občutka, da smo storile svojo dolžnost.

Domovina sme zahtevati vsako žrtev. Može in fantje so prisegli zvestobo cesarju in domovini. Kje je tisti, kateri bi te prisego ne držal? Nigav vrstah naših mož, naših borilcev. Vedno hite neustrašeno, pogumno naprej, vedno polagajo nove žrtve na oltar domovine.

Vera, upanje in ljubezen, kdo ne pozna teh lepih sestric? Še ena naj se jim pridruži, zlasti sedaj v vojnem času. Verujemo v Boga, v njegovo previdnost in dobroto, kajti, kdor veruje, bo zveličan. Zaupajmo v boljše bodočnost; ljubimo našo rodno zemljo, ne zapuščajmo je v času, ko potrebuje pomoči nas vseh. In zdaj pride četrta sestra, zvestoba Predrage! Naši možje so prisegli zvestobo cesarju. Komu pa ste jo prisegle ve? Ali ne onim mučencem, ki trpe tam na tujem, ki krvave svojo srčno kri, ne samo za domovino, temveč tudi za nas vse? Tukaj se dotaknem točke, o kateri bi boljše bilo, da bi se je ne bilo treba dotakniti. Same ste že gofovo brale ali slišale, kako žalostne posledice prinaša vojna z ozirom na nekatere — ne na vse, Bog obvaruj — ženske. Moramo in hočemo napovedati boj tej kugi, ki se pogubljivo razširja po celem sedanjem svetu.

Dobro ime je bilo slovenskemu ženstvu vedno sveta reč. Mar naj sedaj, ko nam vojna itak že vse vzame, tudi naše pošteno ime izgine? Rači par izgubljenih bitij, ki so izgubila vero v same sebe, naj nosi celo ženstvo sramotni pečat propalosti?

Varujmo se slabe družine! Star pregovor pravi, da eno gnjilo jabolko pokvari deset dobrih. Posvečujmo se delu, v delu najdemo pozabljenje, delo je zdravilo zoper slabe misli. S krepko voljo in zdravim razumom bodo premagane vse težkoče, katere nalaga vsakemu njegov poklic. Bodri naj nas zavest, da napoči čas, ko mine tudi to vojno zlo. Bodimo pa močne, da nam ne bo treba povestiti oči ob času svidenja.

ga srca ljubim, z njimi razžalil. Trdno sklenem s tvojo milostjo svoje življenje popboljšati in vse, tudi smrt rajši pretrpeti, kakor tebe svojega Boga še kdaj s kakim grehom razžaliti.

To dvoje mora obsegati molitev kesanja: prvič žalost nad grehi kot božjimi žalitvami in drugič trdni sklep, da se hočeš res popboljšati. Da ti bude res težko pri srcu, kes večkrat moli prav zbrano, predno prideš na vrsto, zakaj kdor nima nobene dušne žalosti nad storjenimi grehi, njemu grehi ne bodo odpuščeni. Vest izprašaj na sličen način vsak večer, pa obudi kes in boš vedno pripravljen na smrt. Kadar ni mogoče opraviti spovedi, nam že popolno kesanje dobi odpusčenje grehov. Junak skesanega srca se ne pogubi.

Sedaj pristopi k spovedi. Naj te ne moti, če ni spovednice in se moraš kje pod milim nebom spovedovati. Ko praviš svoje grehe, si misli, da jih praviš Jezusu samemu. Reci: Moja zadnja spoved je bila dne ... Na to povej vse smrtne grehe po številu. Nikdar ne reci: Večkrat sem bil pijan, dostikrat sem hudo preklinjal. To ni število. Temveč reci na pr.: trikrat sem bil pijan, vsak teden sem enkrat hudo preklinjal itd. Če nimaš smrtnih grehov, hvala Bogu, pa se spovej saj nekaterih malih grehov. Bodi odkritosrčen pri spovedi. Nič ne zakrivaj, nič ne zamolči. Sploh se ne boj iti k spovedi, če je le priložnost. Vsak dan te lahko Bog pokliče pred svoj sodni stol, zato moraš biti vedno pripravljen.

Bolnega generala, ki 40 let ni bil pri spovedi, je nagovorila strežnica usmiljenka, naj bi opravil dolgo spoved, ker je spovednik v kapelici na razpolago. General gre in ko zagleda spovednico, se ustraši in zbeži iz kapelice. Pa ravno mu pride nasproti usmiljenka in ga milo pa resno pokara: „Vi, ki se v najhujšem boju niste bali krogelj, pa se bo-

Junake, katerih ne podere smrtonosna krogla, ne morilno jeklo, te junake bi podrlo spoznanje, da so bili izdani tam, kjer so pričakovali ljubezni in zvestobe. In če se ne povrne vsak nazaj v naše kroge, ako ga krije tuja zemlja, potem smo dolžne, da častimo njih spomin.

In ve žene, ki imate deco, odgajajte jo v krščanskem in slovenskem duhu, da postanejo enkrat iz nje dobri ljudje, vredni sinovi junaških očetov, vneti katoličani, zavedni Slovenci! V mladini leži vsa prihodnost; skrbite tedaj, ve matere, da se bode naša ljuba domovina povzdignila, da se bo delo, začeto od njih očetov, nadaljevalo v blagor naroda.

Dve prošnji ste to, kateri polagam na srce vsemu našemu ženstvu. Bodite zveste domovini, bodite pa tudi zveste možem-junakom. Ako storite to, pa boste dovolj storile.

H. Z.

Podržavljenje ljudske šole.

V vladnih krogih na Dunaju se resno misli na to, da bi se ljudska šola podržavila. Vlada hoče dobiti v ljudski šoli večji upliv na vzgojo otrok, a obenem pa loče tudi odpraviti nedostatek, da po nekaterih deželah in okrajih za šolo ni bilo dovolj preskrbljeno in da so se tam pojavljali visoki odstotki analfabetov (ki ne znajo ne pisati ne čitati). Stališče vlade je razumljivo. Njej je na tem ležeče, da se domovinski čut v ljudski šoli goji mnogo bolj, kakor do sedaj. V tem oziru je bilo, tako pravijo veščaki, na Avstrijskem najslabše. Povsod drugod se že v mlada srca zanaša misel skupne državnosti in ljubezen do lastne države. Pri nas pa je tudi ljudska šola trpela že pod slabimi posledicami narodnostnih bojev, kar smo narodnosti ob meji najživeje občutili. Sedanja vojska je tudi pokazala potrebo najširše vojaške izobrazbe. Ako hoče vlada z njo začeti že v ljudski šoli, je samoumevno, da mora imeti vso oblast na ljudskih šolah tudi sama v rokah. Tudi visoki odstotki analfabetov ne morejo biti nobeni vladi že iz vojaških ozirrov dovolj. Vojaška uprava hoče imeti izobraženo vojaštvo, ker z njim mnogo lažje in sigurnejše postopa.

Tudi na družabne razmere se bi novi ljudskošolski načrti ozirali. V kaki meri, ne vemo. Toda šolski poslanci ne bodo zamudili, da pravočasno opozorijo vlado na želje, ki jih izražajo kmetje leto za letom.

Nastopila bo seveda tudi sprememba glede vzdrževanja ljudskih šol. Sedaj je tako, da morajo šole graditi, vzdrževati in razširjati občine (šolski okoliši), govoriti pa imajo okrajni in deželni šolski sveti. S preosnovo ljudskošolskih zakonitih določil bo tudi v tem oziru nastopila za kmeta ugodna sprememba.

Z narodnega stališča nimamo otmejni Slovenci, ki še ne glešamo šolske narodne samouprave, zoper podržavljenje ljudske šole popolnoma nič ugovarjati, kajti prepričani smo, da se bo državna uprava dala voditi v narodnostnih zadevah napram za državo odlično zaslužnim Slovencem od načel, ki poznajo samo strogo pravico. V drugih zadevah, ki se tičejo nameravane spremembe, pa bi bilo dobro, da bi vlada še enkrat slišala vse želje in zahteve cerkve, starišev, ljudskih slojev in kajpada tudi učiteljstva. V nemških listih se je o tem vprašanju že začelo razpravljati in koroški poslanec dr. Steinwender suče zopet pero za svoje, kmečkemu stanu prijazne nazore.

jite spovednice!“ General se povrne v kapelico in ko opravi sv. spoved, objame spovednika, tako je bil srečen.

Po spovedi poslušaj Jezusa, ki ti govori na srce: „Glej, ozdravljen si, nikar več ne greši, da se ti ne prigodi kaj hujšega“ (Jan. 5, 14). Opravi takoj naloženo pokoro.

2. V evangeliju današnje nedelje Jezus ni le nebeški zdravnik, temveč tudi dobri pastir, ki svoje ovčice — 5000 jih je bilo — čudovito nasiiti s 5 kruhi in 2 ribama. Še čudovitejšo nasitijo Jezus v sv. obhajilu naše duše, ko se nam sam daje v hrano za večno življenje. In te hrane nujno potrebuje naša duša, da ne oslabi in si ohrani nadnaravno življenje. Zato mora ob velikonočnem času pod smrtnim grehom vsak kristjan prejeti sv. obhajilo.

Slovenski junak, kaj ne, tudi ti boš porabil priliko, če se bo le ponudila, da prejmeš sv. veliko-nočno obhajilo. Saj ni večjega veselja, kot združiti se z Jezusom posebno še na bojnem polju. Ne čudimo se torej, če piše slovenski vojak z laškega bojišča: „Tukaj smo bili tako srečni, da smo se smeli udeležiti sv. maše in prejeti smrti sv. zakramente. Nepopisno veselje je takrat zaigralo v mojem srcu. Zajel sem iz tega novo moč in nov pogum.“ Umljivo nam je sedaj veliko veselje, ki so ga vojaki slavnega 87. pp. razodevali v svojih pismih, ko so poročali, kako so v Karpatih prejeli za lansko veliko noč sv. zakramente, kako je z njimi sam poveljnik Hossner pristopil k mizi Gospodovi.

Sprejmi sv. obhajilo s čisto vestjo in s pobožnim srcem. Lahko ti je sv. popotnica. Misli si, kako dober je Jezus, kako te ljubi, da hoče celo v svojem srcu prebivati. Bodi mu tudi ti dober in ga prejmi z največjim hrepenenjem. Po sv. obhajilu ga prisrčno

Italijansko bojišče.

Zadnji čas so dobili Italijani od Avstrijcev še skoro vsak dan močno po prstih. Odkar so Lahi ustavili svojo „peto ofenzivo“, so naši iztrgali Italijanom na črti severno od Gorice in na koroškem ozemlju več važnih postojank. O uspehih pri Tolminu in na Rombonu smo že zadnjih poročali.

Dne 25. marca so vdrele avstrijske čete izhodno od sedla Plöcken (blizu koroško-tirolsko-italijanske meje) v italijansko postojanko, katero so imeli Italijani zasedeno že od začetka vojske.

Dne 26. marca se je sovražnik silno a zaman trudil, da bi nam iztrgal jarke, ki smo mu jih prejšnji dan odvzeli. Uporabljal je pri napadih vedno večje število svežih čet, a uspeha ni dosegel nobenega. Boji so se ta dan razširili tudi na sosednje dele bojne fronte izhodno in zahodno od sedla Plöcken. Borba se je nadaljevala celo noč od 26. na 27. marca.

Pri Gorici so naši dne 26. marca dosegli izredno važen uspeh. Z naskokom so zavzeli celo sovražno postojanko pred severnim delom višine pri Podgori. Sunek naših čet je bil tako silen in presenetljiv za sovražnika, da se velikemu delu sovražnih vojakov ni več bilo mogoče umakniti. Tako so naši ujeli pri tem napadu 525 Lahov, med temi 13 častnikov.

Italijani so gotovo že obupali, da bi dobili kedaj Gorico v svojo last, ker so jo dne 23. in dne 24. marca zopet močno obstreževali. Sploh pa Italijani obupavajo, da bi se jim kedaj posrečilo prekoračiti dosedanjo črto.

Naša fronta ob Soči.

„Deutsches Volksblatt“ poroča: Soška fronta se začena na jadranski obali v ponzanskem zalivu med Tržičem in Devinom, poteka sporedno z južno železnico po robu Doberdobske planote zapadno od Sela, Sv. Martina in Sv. Mihaela, prekorači z železnice, ki vodi iz Tržiča v Gorico, severno od Vrha Sv. Mihaela reko Vipavo, nato se na kratki vrhi oklepa soške struge in gre v pravem goriškem predmostju na desni zapadni breg Soče, obsegajoč ceste in goriški železniški most v Krmin, ob Podgori, Oslavju in Sobotinu in severno od tega, ob vznožju Sv. Gore, še enkrat prekorači Sočo, to pot proti izhodu. Tu se nadaljuje fronta tesno ob srednji Soči po robu Batske planote. Soča, ki dela tu najmočnejši ovinek proti zapadu, obliva obkrajne višine Plave in Zagore, za katere so se vršili tako vroči boji. Nedaleč od Sela se vrne fronta nazaj na zapadni breg Soče in tvori preč Tolminom razsežno predmostje, ki varuje vhod v jadransko dolino in bohinjsko železnico. Severozapadno od Tolmina so Italijani prešli preko Soče, ki se obrne tu proti severozapadu, ter so se ustavili na pebočju visokega Krasa. Mrzlega Vrha in na robu — Krna ...

„Italijani v Gradcu in Ljubljani.“

Kako lažejo Italijani, priča naslednje pismo, ki nam ga je poslal naš naročnik Jakob Šoba iz po-

zahvali in ga prosi potrebnih milosti. Daj mu celo svoje srce, daruj mu svoje trdne sklepe in obljubi mu večno zvestobo. Ti z Jezusom in Jezus s teboj.

Slovenski junak, tako obhajaj veliko noč. Sv. zakramenti ti bodo dali moči, da boš lepo živel, se junaško vojskoval, vero ohranil in če bi Bog tako sklenil, tudi srečno umrl ali pa se zavrno povrnil v domovino. Če bo prilika na bojišču, ne zamudi je. Pokaži, da si vernega slovenskega naroda veren sin. Če ne bo prilike, pa potrpi, se vsak dan kesaj grehov, pa prejmi gotovo sv. zakramente, kakor hitro ti bo mogoče. Ako si v garniziji v ozadju ali prideš na dopust, prejmi sv. zakramente, kolikorkrat bo le mogoče, v bolnišnici pa se navadi na vsakdanje sv. obhajilo, da te nebeški zdravnik tem prej ozdravi.

Možje in mladeniči naši, ki nam branite dom, vedite, da vsa domovina gleda na vas. Žene, otroci, starši, bratje in sestre, neveste trepetajo vsak dan za vaše telesno življenje, pa v strahu so tudi za vaše dušno življenje, ker v vojski je veliko nevarnosti. Teško čakamo vašega povratka. Kakšno bo to veselje! Toda spremenilo bi se v neskončno žalost, če bi se reklo: Veren je odšel, neveren se vrača, čist je odhajal, pokvarjen in okužen prihaja nazaj. Naša domovina potrebuje po vojski vernih, poštenih in zdravih mož in mladeničev. Zato pa, junaki slovenski, snidite se gotovo za veliko noč z ljubim Jezusom pri sv. spovedi, združite se z njim v vrednem sv. obhajilu. On bo vaša moč, vaša zmaga, vaše varstvo, vaša sreča. „Vse premorem v njem, ki me močnega dela“, pravi sv. Pavel (Filip. 4, 13).

Ne pozabite nikdar besed Jezusa Kristusa, ki pravi: „Kdor je moje meso in pije moje kri, tma večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan“ (Jan. 6, 55).

Fr. Sal. Gomilšek.

krajine San Paolo v Braziliji v južni Ameriki. Pismo se glasi:

Italijani se v Ameriki babajo, kako so njih izvežbani vojaki hrabri in kako Avstrijece podijo in pobijajo in da so že Italijani v Gradcu in v Ljubljani. Italijani tudi širijo vesti, da so si zelo mnogo denarja izposodili, da bodo mogli za Avstrijo (ko jo zasežejo) plačati njen dolg. Tukaj je več Italijanov, kot drugih ljudi. Če jim kdo reče, da imajo Italijani večje izgube, kot Avstrije, že pokažejo nože. Ko ne bi mi bili bolj pametni, bi imeli tukaj tudi vojsko. Nikdo Italijana ne hvali, zato ja se morajo sami hvalliti.

Deset mesecev italijanske vojne.

Prad desetimi meseci, kako navdušenje v Italiji, ker so mislili, da bo v par mesecih konec vojne in da pridobi Italija Gorice, Trst in Dalmacijo. Po desetih mesecih so tam, kjer so bili prve dni, ko so z godbami prikorakali v Furlanijo in šli dotle, do kjer smo jim dovolili. Potem pa niti koraka naprej. Zaman bi jejo ob kraško skalovje, zaman se vzpenjajo proti Kalvariji, nič ne pomagajo napori ob tolniskem območju, ob koroški fronti, ob silovitih tirolskih Alpah. Italija je gospodarsko uničena, ljudstvo je razburjeno. Kadorna pa je pobitel te dni v Parizu in v Londonu, odkoder misli, morda da se vrne s čarobno močjo, da predere soško fronto in poniža pred seboj Dolomite. Ali na fronti je vse po starem in tistega „lepega vremena“, katerega Kadorna tako željno pričakuje, ni in ni. Še dva meseca, pa bo leto dni, odkar se bori Italija proti Avstriji. Ali bodo butali še dva meseca ob naše utrdbe in junaške prsi naših tamšnjih braniteljev? Da bi se Italija spametovala v sled dosedanjih porazov in izgub, na to ni misliti, usojeno jej je, da izkrevavi ob avstrijski meji za izdajsko njeno početje.

Izredno velike italijanske izgube v peti ofenzivi.

Svicarski listi poročajo, da so imeli Italijani v peti ofenzivi izredno velike izgube, tako velike, kakršnih še ni bilo pri dotodanjih sunkih. Da se je ustavila ofenziva tako hitro, so krive te izgube. Dva polka italijanskih ženijskih čet, ki sta čakala v frontni vrsti, sta bila s hitrim protisunkom skoro popolnoma poražena.

Kadorna na francoskem bojišču.

Kadorna je šel iz Pariza v London, iz Londona pa na francosko bojišče. Najprej je obiskal belgijski glavni vojni stan, kjer je imel dolgo posvetovanje s kraljem Albertom. Na to se je podal v angleški vojni stan, kjer je bil baje sijajno sprejet. Z angleškim poveljnikom generalom Douglas Haigom je obiskal glavno točko angleške fronte. Na to se je podal v Parizu, odkoder obiskuje francosko fronto. Koncem tedna se vrne v Italijo, gledat, če je izdajalcem vreme postalo že prijaznejše.

Pred šesto italijansko ofenzivo

Poročila z italijanske fronte pravijo, da se Italijani pripravljajo na šesto ofenzivo. V Benečiji, torej v bližini soške fronte, se opaža zadnje dni prav živahno prevažanje svežih čet na soško bojno črto, kar znači, da bodo Italijani skoro gotovo začeli spet z veliko silo napadati. Na Doberdobski planoti so se že vršili dne 24. marca hudi spopadi. Naši so vse napade pri Sv. Mihaelu, Sv. Martinu, Selehah in pri goriškem območju odbili. Živahni boji se vršijo tudi na koroški črti. Lahki bi radi dobili izgubljene postojanke pri sedlu Plöcken nazaj, a vrlj lovci bataljona štev. 8, pri katerem služijo štajerski in koroški Slovenci, so vse napade odbili. Pred njihovimi postojankami je ležalo dne 27. marca 500 mrtvih Lahov. Hudi boji se vršijo tudi za postojanke na Malem Palu na Tirolskem.

Domneva se, da so v Parizu pri zadnjih posvetovanjih pozvali Italijane, naj začnejo z ofenzivo; da tako Avstrija ne bi mogla pošiljati svojih čet pred Verdun. Francoski list „Echo de Paris“ priporoča Italijanom, naj avstrijsko fronto na enem mestu odločno napadejo in tako vkorakajo v Ljubljano, Trst in dalje proti Dunaju. Bi že bilo, ko bi naših vojakov ne bilo!

Težave z ranjenci v Dolomitih.

O težavah pri prenašanju ranjencev v Dolomitih (na Tirolskem) poroča neki prostovoljec svojim domačim: Zjutraj ob 7. uri se oglasi poziv: „Prostovoljci za prenos ranjencev naprej!“ Oglasi se 20 vojakov in proti večeru se odpravimo navzgor proti postojankam. Po peturni hoji smo skoraj na vrhu. Me ne zamenja drugi in kot krilna straža vzamem puško. Kot prvi grem tipično dalje. Tedaj mi zadene noga na nekaj mehkega. Nehote sežem po oviri — in v roki držim ledenomrzlo roko. Luč je prepovedana, a tudi žepna svetilka, ker smo tik pred žičnimi ovirami. Tipljem dalje in doženem, da leže tu trije mrtvi. Čudno ti je pri sre: Vseposvođ prežeča smrt, črnotamna noč, mrtveci ob nogah. Oglasi se tibo ječanje

in mi vemo, da smo na cilju. Polnoči je proč. Previdno naložimo ranjence. Naša nosilnica je zadnja. Na povratku se vdramo do kolen v močvirna tla. Nosi mo Italijana, ki je izredno težak. Po 20 korakih razsvetli svetilna krogla vse naokrog, kakor bi bilo podnevi. Tu pomaga samo eno sredstvo: dol tam, kjer stojiš. In takoj zatreska. Vedno iznova švigajo svetilne rakete in vedno iznova popadamo na tla. Tedaj zakliče ranjenec: „Aqua, mi dia aqua!“ (Vode, da mi vode!) Preko kolen zagazim v ledenomrzli otok in prinesem ranjencu vode. Pogled poln ljubezni in hvaležnosti mi je bil v plačilo. Kako pristržno mi je sovražnik stisnil roko! V nekaj urah smo došli ostale nosilnice.

Sam Bog me je varoval in moja velika svetinja.

Peter Ogrizek od Sv. Petra na Medvedovem selu poroča z južnega bojišča:

Bilo je dne 26. okt. 1915, ob 3. uri popoldne. Stire smo v kritju v pogovoru, nad nami se pa suče italijanski letalec, ki si riše našo postojanko. Letalec izgine in za četrt ure že pade prva granata v zadi za kritjem, jaz rečem: Pojdimo v drugo kritje, tu ni več varno! Ko izgovorim, že pade druga granata, en meter od nas. Nagloma rečem: Sedaj pa pograbbimo puške in bežimo! Komaj to izgovorim, že pade tretja granata v sredo med nas. Enega ubije, drugega težko rani, tretjega lahko, meni pa se ni nič zgodilo. Pač pa mi je puško zvinilo, nahrbtnik raztrgalo, krušnjak ob strani tudi raztrgalo, le molitvenik, ki je bil v njem, je ostal popolnoma nepoškodovan. Sam Bog me je varoval in moja velika svetinja s podobama sv. Družine in angela variha, ki sem si jo pripel na prsi že v Petrovčah in še jo vedno tukaj nosim.

Podoba Srca Jezusovega nepoškodovana med razvalinami.

Karl Sabeder iz Jarenine piše vlč. g. dekanu J. Čížku z italijanskega bojišča:

Neko jutro ob ranem svitu, ko je še topništvo počivalo, grem radoveden pogledat v bližnjo vas. Z žalostnim srcem sem gledal večinoma do tal porušena poslopja. Le pri cesti zapazim na pol porušeno hišo in na steni krasno podobo presv. Srca Jezusovega. Podoba je meter visoka, živo slikana in je nekaj častitljivega. Moje srce je bilo ginjeno do solz. Ta podrtja in ta nepoškodovana podoba, to ne more biti samo slučaj, ne! To je nebeška usmiljenost, katerega nam je tukaj pri potu pustila to tolažljivo podobo, da se marsikateri mimgredoč, obupan in potrč vojak pri tej toliko tolažljivi podobi ustavi, jo počasti in prosí neskončno usmiljeno Srce Gospodovo varstva in pomoči. Potem lahko poln zaupanja in tolažbe nastopi svojo pot. Bil sem svoje dni bolj med mlačnimi kristjani, pa vendar sem imel veliko veselje do svetih podob in sem jih rad počastil, kjerkoli sem prišel z njimi v dotiko. Božje Srce mi je v tem trenutku vse povrnilo, namreč da sem popolnoma potolažen v živi veri, da še biva nad nami pravični, pa tudi usmiljeni Bog, kateri varuje one, ki se k njemu zatekajo.

Prečastiti gospod! Ni mi dalo miru, predno se nisem odločil, da Vam ta dogodek iz mojega življenja naznanim. Vem, da ste goreč častilec presv. Srca in da se ga s tem večjo gorečnostjo oklenemo. Srce Jezusovo, bodi naša bramba!

Kako sem šel po kapo laškega vojaka.

Peter Ogrizek od Sv. Petra na Medvedovem selu piše z italijanskega bojišča:

Neko noč vpraša naš poročnik: Kdo si upa iti po kapo mrtvega laškega vojaka, ki leži v žičnih ovirah, da izvemo, od katerega polka je? Ko se nihče ne oglasi, se jaz ponudim za to nevarno delo. Počasi se priplazim do njega, bil je 25 metrov oddaljen, a rabil sem za to poldrugo uro. Malo sem se premaknil, pa sem postal. Bilo je mesečno in lahko bi me opazili sovražniki. Ko dospem do njega, mu vzamem kapo in jo v nekaj skokih poneseš k nam nazaj. Lahki so sicer streljali za menoj, pa me niso zadeli. Poročnik me je pohvalil in moral sem biti vedno pri njem. Bil sem predlagan dne 1. novembra 1915 za odlikovanje.

Rusko bojišče.

Kakih posebno važnih dogodkov na avstrijskem delu ruske fronte zadnje dni ni bilo. Pri Burkanovu ob Strypi so naši dne 24. marca vdrlj v sovražne jarke in tam porušili ruske obrambne naprave. Isti dan so se naše poizvedovalne čete pri Lataču ob Dnjestru pred rusko premočjo umaknile v svoje glavne postojanke. Ob Dnjestru niso Rusi še nikjer drugod prodrli čez reko, nego samo pri velikem ovinku južno od Bojana (ob besarabski meji). Nasprotno pa se naša postojanka na severni strani Dnjestra pri Zalesščykiju zelo dobro drži. Pri Uščički Rusi niti niso poskušali priti čez reko. Uradno poročilo dne 28. marca pravi, da so Rusi ob besarabski meji pri Bojanu in pri

Oliki zopet razvili živahno delovanje artilerije in infanterije. Ob Strypi (ob izlivu v Dnjestr) so tudi pričeli napadati. Ali so to znaki že tako dolgo prerokovane ruske ofenzive tudi nasproti avstrijski fronti, bo pokazala bodočnost.

Na severu, v prostoru med Naroškim jezerom in Rigo (južno od reke Dvine) je ruska ofenziva proti nemškemu delu fronte v polnem teku. Tam se vršijo že od dne 17. marca srdfi in zelo krvavi boji. Rusi so se navalili z velikansko silo na Hindenburgovo armado, katera se je le na manjvažnih točkah nekoliko umaknila. Rusi imajo na tej črti, ki je dolga 360 km, zbranih 30 armadnih zborov. — Nemci pravijo, da so Rusi dosedaj izgubili že do 80 tisoč mož.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom se sicer ni nobeden izmed obeh bojevnikov od zadnjega poročila sem premaknil, toda boj se nadaljuje. Nemci so dne 25. t. m. tako silno obstreljevali Verdun, da je v mestu izbruhnil požar. Nepristranski vojni poročevalci pravijo, da za Francoze pri Verdunu preostaja samo dvojno: Ali da izročijo Verdun Nemcem, ali da se spustijo z Nemci v veliko in odločilno bitko. Poročevalci priznavajo, da nemške vojaške priprave nadkrijujejo priprave Francozov.

Glavni naskok na Verdun.

Boji se razširjajo čez celo francosko bojišče. Artilerija deluje vedno živahnejše. Francoski časopisi pravijo, da kažejo vsa znamenja, da bodo Nemci v kratkem z vso silo naskočili Verdun.

Pariška posvetovanja.

Kadorna, poveljnik laških čet, je iz Pariza odpotoval tudi v London na obiske. Iz Londona se je zopet vrnil na Francosko, kjer baje sedaj študira na francosko-nemškem bojišču način ondotnega bojevanja.

Ta teden se vršijo v Parizu posvetovanja četverospornostnih ministrov zastran različnih gospodarskih vprašanj. Razven Ruske so vse države zastopane. Laško zastopata ministra Salandra in Sonnino.

Kaj je delal Kadorna v Parizu in v Londonu, in v kakem smislu so se vršila ministrska posvetovanja v Parizu, ne vemo. Kar pišejo časniki, so le ugibanja. Le toliko vemo, da kjer se shajajo naši sovražniki, se delajo načrti proti nam in ne za nas. Bodimo torej tudi mi vedno na straži! Zato se nam zdi tudi skrajno neverjetno naziranje graške „Tagesspost“, ki ne izključuje, da so se naši sovražniki že posvetovali o vojnih ciljih, to se pravi o predpogojih za mir.

Podmorski boj.

Boj nemških podmorskih čolnov proti angleško-francoskim trgovskim ladjam se je mesca marca zelo poostril. Vsak dan potopijo Nemci po eno ali dve sovražni ladji.

Nov spor z Ameriko.

Spor med Nemčijo in Severnoameriškimi državami zastran podmorskega boja proti oboroženim trgovskim ladjam še ni poravnal, in že se je dogodil nov slučaj v podmorskem bojevanju, ki razburja Ameriko. Na ladji „Sussex“, ki so jo Nemci torpedirali, se je ponesrečilo tudi nekaj Amerikancev. Amerika že zopet govori, da bo pretrgala z Nemčijo diplomatske zveze, da je razmerje skrajno nevarno in tako dalje. Amerika je sedaj največja zaščitnica Anglije in Francije na morju in vsled tega veliko kriva, da se vojska vleče vedno dalje brez konca in kraja.

Pred Solunom.

Rumunski listi pišejo, da se Francozi in Angličani pripravljajo na ofenzivo, ker so avstrijsko-nemško-bolgarske čete drugod zaposlene. Ali francoske in angleške ne? Grški listi pa pravijo, da se Bolgari pripravljajo za veliko ofenzivo proti Solunu. Menda bo najboljše, da ne verjamemo ne rumunskim, in ne grškim listom.

Princ Mirko v Cetinju.

Črnogorski princ Mirko, ki je že dalje časa bodelen in je dosedaj stanoval v svoji vili v Podgorici,

je pred kratkim prispel v Cetinje, kjer so mu zdravniki svetovali, naj spremeni zrak in se obrne do strokovnjakov. Kakor se poroča, se bo princ Mirko podal v kakšno kopalnico, kakor hitro bo zdravje to dopustilo.

Grčija o našem položaju.

Grški vladni list „Neon Asti“ opisuje sedanji vojni položaj in pravi: Kar danes vemo, je, da imata Avstrija in Nemčija, odkar ste razbili Srbijo in Črnogoro, gospodujočo ulogo na Balkanu in na vseh frontah prvo besedo. Avstrijska in nemška armada zadržujeta ruskega velikanca z njegovimi milijoni in milijoni bajonetov, da ne more naprej, Italijo sta potisnili iz napadanja v obrambo, a na francoskem bojišču se mora četvero-sporazum z velikanskimi izgubami braniti proti nemškemu napadanju.

Mir blizu?

Glasi lo neodvisnega angleškega delavstva „Labour Leader“ izraža mnenje, da postaja razpoloženje za mir vedno ugodnejše. Francoski finančni minister Ribot je namignil, da je mir blizu, in te besede se smejo smatrati kot izraz cele Francije. Tudi na Angleškem je zadnji čas javno mnenje krenilo na drugo plat, kar najlažje potrdijo govorniki na ljudskih zborovanjih.

Amerika bo posredovala za mir?

Italijanski listi prinašajo na prostorih, ki takoj zbudijo pozornost, vesti o pogovoru, ki se je baje vršil med nemškim državnim kancelarjem Bethmann-Hollwegom in ameriškim poslanikom v Berlinu. Oba državnik sta razpravljala o možnosti skorajšnjega sklepanja miru. Listi opozarjajo na poročilo ameriškega časnika „Evening-Post“, kateri je priobčil omenjeni pogovor med nemškim državnim kancelarjem in ameriškim poslanikom. Državni kancelar je baje izjavil, da ča s, ko bodo Zružene države Severne Amerike lahko začele pripravljati tla za mirovna pogajanja, ni več daleč. Ameriški listi pa celo prinašajo domnevane mirovne pogoje, ki jih je sestavil nemški državni kancelar. Londonski dopisnik italijanskega lista „Corriere della Sera“ piše, da ima poročilo lista „Evening-Post“ samo namen, da lahko nemški poslanik grof Bernstorff v Vašingtonu dožene, kako bi v Ameriki javno mnenje sodilo o posredovanju Zruženih držav v prilogo miru. List „Secolo“, ki se tudi bavi z gorej omenjeno zadevo, pravi, da če poročila ameriških listov temeljijo na resnični podlagi, se lahko smatra, da je Amerika po odstopu admirala Tirpitz za zavzela napram Nemčiji prijaznejše stališče.

Bošnjaki pri cesarju

Cesar je v torek, dne 28. t. m., v Šenbrunu na Dunaju sprejel odposlanstvo Bošnjakov in Hercegovcev, sestavljeno iz vseh stanov, da so mu pod vodstvom deželnega načelnika generala Sarkotiča izrazili svojo zvestobo in udanost. General Sarkotič je rekel v nagovoru, da se je poskušalo Bosno in Hercegovino, katera je prišla pod cesarjem Francu Jožefom v mirne in redne razmere, iztrgati naši monarhiji. A prišlo je drugače, sinovi teh dežel zmagonosno pridirajo s habsburškimi zastavami v tuje dežele in povzdignjenim in veselim čustvom prinašata Bosna in Hercegovina žrtve na altar velike skupne domovine. Cesar je odgovoril, da ga veseli, videti zastopnike Bosne in Hercegovine pred seboj. Bosansko-hercegovske čete imajo pravico do njegove očetovske hvaležnosti. Tudi prebivalstvo rado žrtvuje in pomaga. Cesar z zaupanjem v Vsegamogočnega pričakuje, da se bo v bodočih mirnih letih delalo složno in plodonosno, ter pozdravlja zvesto mu prebivalstvo Bosne in Hercegovine. Na to je cesar ljubeznjivo govoril s posameznimi člani odposlanstva.

Slovenske žrtve za domovino

— **Štefan Aristovnik.** Častno je padel na Doberdovski planoti dne 25. nov. 1915 vrlji slovenski mladenič Štefan Aristovnik iz Arjevasi pri Petrovčah. Prvokrat je bil na Doberdovski planoti ranjen dne 28. junija 1915. Tokrat pa ga je zadela laška krogla naravnost v čelo. Rajni Štefan je bil blag

mladenič. Kot krojaški pomočnik pri svojem bratu je poleg stanovskih vestno izpolnjeval tudi svoje verske in narodne dolžnosti. Bil je tudi član petrovškega Orla, izvrsten gledališki igralec in tamburaš ter cerkveni pevec. Ko je prvokrat odhajal k vojakom, dala mu je njegova sestra svetinje in rožni venec, in ko je prišel na dopust, je vse to pokazal in rekel, kazaje rožni venec: „Vidiš, da ga še imam in niti enkrat nisem streljal, da ga ne bi imel ovitega okrog roke.“ In piscu teh vrst je rekel: „Prišel sem še nazaj, za kar se imam zahvaliti Petrovski Mariji, katero sem vsaki dan in vsako uro klical na pomoč.“ — Svetila junaku večna luč!

— **Janez Golenač.** Iz Čadrama se poroča: Janez Golenač, 23letni vzgledni mladenič, iz premožne hiše, je vsled rane v vratu po sovražni krogli na Doberdovu dne 26. avgusta 1915 umrl v bolnišnici v Ljubljani in bil tam pokopan. Ker so pa stariši rajnega — edini brat tudi vojak — in sestre želele rajnega imeti med svojimi domačini, se je z dovoljenjem ljubljanskega magistrata dne 21. febr. t. l. truplo izkopalo in dne 23. febr. pripeljalo v Čadram in dne 24. febr. se je po slovesnem mrtvaškem opravilu in po nagrobnici, govorniki po monsignorju župniku, vprilo k večnemu počitku. Na srečno svidenje nad zvezdami!

— **Franc Inkret.** Od Sv. Petra na Medved. selu se nam piše: Dne 22. jun. 1915 je umrl v Horodenki v Galiciji Franc Inkret iz Drviš. Vojni kurat dr. Karol Pavič je poročal o njem materi Julijani Čakš sledeče, ko se je živel: „Zadela ga je krogla v prsi; sedaj težko leži na postelji. Neprestano misli na svojo ljubo mater in zelo pobožno moli ter priporoča svojo dušo presv. Srcu Jezusovemu in blaženi Devici Mariji. Te dni sem ga spovedal in mu podelil tudi sv. poslednje olje. Razume se vse dobro, toda težko diše, ker mu kri iz prsi zapira grlo. Vi izgubite sinka, pa dobite angela, ki bo Vaš priprošnjik pri Bogu. Hvala Vam, da ste znali dati nebesom angela, domovini pa junaka! Lahko jokate, vendar veselite se kot prava krščanska mati.“ Kadet Boleslav Kviatkovski pa je sporočil materi, da je umrl in bil pokopan na pokopališču v Horodenki v izhodni Galiciji. On piše: „Izgubili smo žal hrabrega vojaka, toda padel je častno kot hraber branitelj domovine. Mesca marca je bil Vaš sin odlikovan s hrabrostno svetinjo. Ko je bil ranjen, je ležal poleg mene in je vedno govoril o Vas.“ Rajni France, ki je padel v 21. letu starosti, je bil sicer doma in v tovarni dokaj lahkomišljen, a na bojišču je kaj lepo dokazal, da je sin hrabrega slovenskega naroda in verne slovenske matere, ki mu je bila ob smrtni uri posebna tolažba. Vrlji junak, počivaj v miru!

— **Janez Kajzersberger.** Sv. Andraž v Sl. gor.: Mladič mož Janez Kajzersberger, posestnik iz Smolinjec, star 26 let, je dne 9. nov. 1915 na Doberdovski planoti, zadet od sovražne granate, položil svoje mlado življenje na oltar domovine. Še zadnji dan pred svojo smrtjo je pisal pismo svoji ženi, naj mu odpusti vsa razžaljenja in se ji je mlo v molitev priporočal, kakor da bi bil slutil svojo skorajšnjo smrt. In dne 15. marca je prišlo uradno poročilo, da Janeza ni več med živimi. Rajni je bil komaj dve leti poročen. Bil je katoliško-narodnega mišljenja. Huda usoda je zadela celo njegovo družino, a udati se moramo volji Gospodovi. Na svidenje enkrat tam nad zvezdami!

— **Jože Kosi.** Iz ljutomerske okolice se piše, da je dne 21. oktobra 1915 na italijanskem bojišču padel 21letni Jožef Kosi. Bil je vrl mladenič. N. v. m. p.!

— **Ignac Kraner.** Iz Jarenine se poroča: Na južnem bojišču je že dne 11. novembra padel 20letni Ignac Kraner. Tam je prejel na fronti sv. zakramente. Zadnje poročilo je došlo od njega dne 8. nov., tri dni pred smrtjo. Tedaj je bil še popolnoma zdrav. Dragi Ignac, spavaj sladko, spavaj mirno, kakor si je zaslužilo Tvoje mlado, pa lepo življenje. A velika tolažba za nas pa je, da snidemo se nad zvezdami!

— **Franc Plavčak, Štefan Terčič, Gal Polajzer, Janez Roršek, Anton Janžek, Franc Cajzek in Franc Žerak.** Sv. Florijan pod Bočem: Naši padli junaki so še: Franc Plavčak, rojen leta 1892, iz Strojnega sela, je junaške smrti umrl na laškem bojišču dne 27. julija 1915. Drugi, Franc Plavčak, roj. 1896, je padel dne 9. avgusta 1915 pri Siemakovce, Horodenka v Galiciji. Kot junak je padel ravnotam in isti dan Štefan Terčič. (Janez Roršek, Gal Polajzer se navajata le kot pogrešana.) V epidemični bolnišnici v Košicah je na pljučnici umrl dne 5. febr. 1916 Anton Janžek. V rezervni bolnišnici v Mariboru je umrl 39 let stari mož Franc Cajzek dne 6. febr. 1916. Na polju slave je še padel poddesetnik Franc Žerak, rojen leta 1894. Mi Vas ne pozabimo, Bodi Vam zemlja lahka!

— **Martin Sakelšek.** Prišlo je žalostno poročilo, da je padel Martin Sakelšek že dne 8. novembra 1915 in sicer ravno na njegov rojstni dan. Zadela ga je laška granata in je takoj izdihnil svojo dušo. Doma je bil iz Majberga pri Sv. Vidu pri Ptuj. Rajni zapušča 73 let staro mater, žaluočoo ženo in 4 male nepreskrbljene otroke. Bil je skrben oče in priden gospodar. Počivaj v miru na Doberdovski planoti, dragi Martin!

— **Andrej Vervega.** Franc Eger piše z italijanske fronte, da je dne 26. novembra 1915 umrl 24letni pridni mladenič Andrej Vervega iz Radvanja pri Mariboru. Služil je pri slovensko-štajerskem domobranskem pešpolku. Težko je bilo njegovo slovo od doma, kakor bi znal, da se več ne povrne. Naj mu bo lahka tuja zemlja, ki je popila do zadnje kaplje njegovo kri. Andrej, spavaj sladko!

Razne novice.

Duhovniške vesti. Č. g. Anton Stergar, provizor v precesni župnji sv. Magdalene v Mariboru, je imenovan župnikom istotam.

* **Mladinska organizacija.** Cerkevne govore za mladino je imel v Ormožu dne 25. marca in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu dne 26. marca profesor dr. J. Hohnjec. Na obeh krajih je bil sprejem novih udov v Marijino družbo.

* **Kaj delajo trapisti.** Brat Gabriel Giraud in njegova ustanova v Rajhenburgu. Izdal in založil samostan oo. trapistov v Rajhenburgu, Štajersko. — Knjiga opisuje življenje brata Gabriela, ki se je odpovedal najlepšim upom tega sveta ter se je podal v samostan Bogu služiti. Ko je leta 1880 francoska vlada redovnike pregnala, je kupil za izgnance svojega samostana grad Rajhenburg. Tukaj se je torej ustanovil samostan, v katerem je brat Gabriel sveto živel in sveto umrl. Poleg tega podaja knjiga kratko zgodovino cistercijskega reda, razpravlja pomen menihov in samostanov za človeštvo, opisuje zgodovino Rajhenburga itd. Ker pa ima spis namen, seznaniti Slovence z življenjem trapista, ki se ravno o njem širijo med ljudstvom tako čudne govorce, opisuje se v njej natanko življenje v naših samostanih. Brošurana knjiga stane 2 K 50 v., v platno vezana 3 K 50 vin., in se dobiva pri oo. trapistih v Rajhenburgu, Štajersko.

* **Hecendorfova radovednost.** V prejšnjem tednu se je mudil na Dunaju načelnik našega generalnega štaba, generalni polkovnik Konrad pl. Hecendorf, da poroča cesarju o vojnem položaju. Po končani avdienci se je podal naš slavnj vojskovodja v neko gostilno v Grünangerjevi ulici, kamor navadno zahaja, kadar se mudi na Dunaju, da povzije svoje opoldansko kosilce. Po končanem kosilu je poklical natakarja, da mu plača kosilo. Predno je odšel, je potrkal natakarja na ramo ter ga smehljaje vprašal: „Dragi Jože, povejte mi sedaj še, kedaj bo konec vojske?“

* **Trikrat odlikovani slovenski junak.** V bolnišnici Rudečega križa v Beljaku je bil odlikovan dne 24. marca četovodja Maksimilijan Paulič iz Buč pri Kozjem, okraj Brežice, z zlato hrabrostno kolajno. Imenovani se je posebno junaško izkazal v bojih pri Bovecu, kjer je bil težko ranjen v pljuča. Sedaj je v bolnišnici in se počuti že precej boljsega. Pripomniti je, da je Paulič že tretjikrat odlikovan in sicer z malo in veliko srebrno in sedaj z zlato svetinjo.

* **Šest sinov, dva zeta in dva vnuka** ima v vojni službi Alojzij Rožman iz Dobrave (občina Staro-Novavas na Murskem polju). Imel je osem otrok: šest sinov in dve hčerki, kateri so bili pred vojsko vsi samostojni posestniki. Sedaj služijo: eden kot rezervist, ostalih pet sinov in dva moža njegovih hčeri pa so črnovojniki. Vsi drugi so dosedaj zdravi v domovini, eden je vojni ujetnik iz Przemysla, le njegov vnuk Alojzij Šrajnar se že od mesca julija 1915 pogreša iz jugozahodne fronte. Oče in mati, katera sta stara vsak po 75 let, pravita, da imata upanje v božjo pomoč, da se po srečno končani vojski vsi skupaj zdravi snidejo.

* **Kdo kaj ve?** Pogrešata se od mesca julija l. l. Alojzij Šrajnar in Franc Salamun, oba pešca pri 87. pešpolku, 3.-X. maršstotnija, vojna pošta št. 322. Kdo od njiju kaj zna, se prosí, da blagovoli naznani občinskemu predstojništvu v Stari-Novivasi, pošta Križevci.

* **Pojasnilo zaradi podpor in vzdrževalnin.** — Nekateri so članke, ki so bili zadnji čas po listih o zvišanju podpor, napačno razumeli. Zato nadlegujejo okrajna glavarstva, ki so z delom že itak preobložena, z nepotrebnimi prošnjami. Podpore se ne zviša vsakemu, ki z dosedanjo podporo težko izhaja. Za osebo nad 8 let staro se dovoli podpore K 1.05, če gostuje, in 70 vin., če ima svojo hišo; za otroke pod 8 leti pa polovica od onih dveh svot. Višja podpora se sploh ne dovoljuje, pač pa se najvišja celotna podpora iz gotovih vzrokov večkrat skrči.

* **Poštni zavoji vojakom na bojišče.** Poštno ravnateljstvo razglašá, da naj odpošiljatelji zasebnih poštinih zavojev vojakom na bojišče priložijo v dotične poštne zavojе naslov odpošiljatelja in tudi naslov prejemalca, kajti pogostoma se pripeti, da postane naslov na poštnem zavoju nečitljiv ali se pa izgubi in dotične pošiljatve ni mogoče dostaviti naslovljencu.

* **Ne kupujte vojaških predmetov.** Po poročilu, ki je došlo na c. in kr. armadno poveljstvo, prodajajo osebe moštva potnih formacij oblačila, posebno čevlje, civilnemu prebivalstvu. Ne glede na to, da, če bi se v resnici dogajale take protipravne prodaje ali celo v večjem obsegu uresničevale, bi kupci ne samo postali sokrivi oškodovanja eraria in oškodovanja pripravljenosti čet, se jih tudi lahko zasleduje po §

476 kaz. zak. in bi torej zapadli hudi kazni. Zatorej se nujno svari pred nakupovanjem vojaških oblačil, čevljev in drugih vojaških predmetov.

Seznam pogrešanih vojnih ujetnikov. Vojno ministrstvo (oddelek za sestavo ujetniških seznamov) je izdal 1. seznam onih vojnih ujetnikov-Avstrijcev, katerih vojaško krdelo ali domači kraj radi pomanjkljivih podatkov v seznamu tujih držav, kjer so ujeti, niso bili natančno označeni. Seznam obsega 260 stani; vpisanih je 13.000 ujetnikov-Avstrijcev, ki se nahajajo v raznih sovražnih deželah. Ta seznam se dobi pri c. kr. državni tiskarni na Dunaju (Staatsdruckerei) za ceno 66 vinarjev en izvod.

Važna odredba glede na vojaško preskrbo. Superarbitrijske komisije so zastopale dosedaj stališče, da gre invalidna pokojnina in državna podpora le osebam, ki so dobile bolezn v vojski, radi katere so jih odpustili. Kdor je bil prej bolan, so ga odklonili. Uradno so pa zdaj naročili, da gre vojaška preskrbina tudi osebam, katerih bolezen se je poslabšala med vojaško službo. Če je bil kdo bolan, a vseeno spoznan, da je sposoben za vojaško službo in je tudi služil, a je bil potem superarbitriran, se mora pač soditi, da je povzročala poslabšanje bolezn vojaška služba. Tisti, ki so se jim zavrnilo prošnje za pokojnino, ker so že bolehal, predno so nastopili vojaško službo, naj prosijo pri svojih četah še enkrat za pokojnino.

Odškodnina za preskrbo vojnih ujetnikov. Dozdaj je bila malim kmečkim posestnikom, ki so rabili za delo vojne ujetnike, odmerjena za njihovo preskrbo posebna odškodnina. Kakor pa naznanja c. kr. vojaško poveljništvo v Graecu, se je večkrat prigodilo, da občine njim nakazane odškodnine za preskrbovanje vojnih ujetnikov malim kmečkim posestnikom niso izplačale, ampak so ta denar uporabile za svoje izdatke. Opozarja se, da to ni dovoljeno in je obstoječim predpisom naravnost nasprotno ter je zato dolžnost občin, odškodnino za preskrbo vojnih ujetnikov delodajalcem redno izplačevati. Če oia se komu godila krivica, naj se pritoži na c. kr. okrajno glavarstvo.

Želja malih mlinarjev. Iz šmarskega okraja nam piše posestnik majhnega mlina: Prebiramo v „Gospodarju“ marsikaj važnega za razne kmečke stanovce. Zato Vas prosimo, govorite še tudi za nas uboge mlinarje, naj se postava zaradi plačila v denarju omeji samo na večje mlino. Takšni majhni mlini bi pa naj imeli merico kakor poprej. Kaj nam pomagajo tisti krajarji, ki jih dobimo, ker si ne moremo ničesar kupiti za nje? Gotovo lahko vsak pogreša tisto-le pest moke, ki jo mi vzamemo. Nam pa veliko koristi. Drugače moramo zraven mlina lakote konec storiti, mi in naši otroci! Torej priporočamo se tudi mi majhni mlinarji!

Odgovor dninarjem. Kmet iz planinske okolice nam piše z ozirom na članek, ki se je objavil v našem listu iz kroga kmečkih dninarjev ter se je oziral pred vsem na razmere v planinski okolici, med drugim to-le: Res je, da je sedaj vse dražje na svetu. Zato pa tudi mi kmetje ne pričakujemo od težakov, da bi nam zastoj delali. Plačali smo lansko leto ženskam po 80 vin., pridnejšim 90 vin. Ali tota plača je bila za delo od devetih dopoldne naprej, ne pa od zore do mraka. Ako bi bili delavci že ob 7. uri zjutraj v kmetovi hiši, bi tudi mi nekaj zraven dojdali. Povdariti moramo nadalje, da tudi nam kmetom ne pada z neba milo, sol, olje, potrebna obleka in usnje za čevlje. Vse to moramo mi ravno tako plačati, kakor vi. Tudi davki so vsako leto večji. Po zimi pa vsi trpimo: Vi dninarji zmrzujete v hiši pri peči, mi kmetje pa zunaj pri delu. Nazadnje pa pravim in prosim: Bpdimozepet vsi složni in edini, da se bomo ložje drug drugega preživeli.

Sadite fižol! Cesarska namestnija nam pošilja poziv na kmečko prebivalstvo, v katerem priporoča, da bi se letos sadilo posebno mnogo fižola in še tudi drugih stročnic. Ker je po ministrski odredbi z dne 21. sept. 1915 določeno, da sme pridelovalec za lastno uporabo in za seme ohraniti samo eno četrtino pridelanega fižola, je priporočati, da se istega vsadi letos čimveč, da bo tako pridelovalec ostala večja množina za lastne potrebe. Ako komu primanjkuje semenskoga fižola, naj se po občini obrne na žetvenega komisarja g. R. Petrovana na mariborskem okr. glavarstvu.

Buče in solnčnice. Letos bo kazalo, kot smo že pisali, nasaditi veliko buč in solnčnih rož, da bo imeli doma olje za solato in krmo za živino. Buče poznate. Ni pa povsod znano, da je olje iz peček prav dobro za vse jedi, za katere se rabi laško olje. Kar si lahko sam pridelate, idi in si pridelajte! Čemu bi dajali denar tuim bogatinom? Še vse premalo pa je znana solnčna roža, ki daje dobro jedilno olje, pa tudi olje za milo in firnež. Stisnjeni ostanke so za živali več vredni, kakor lanene tropine, katere imajo 28% beljakovin in 112 krmilnih jednot; tropine solnčnih rož pa 32.8% beljakovin in 125 krmilnih jednot. Na sto in sto jih lahko nasejete ali še boljše nasadite po krompirju in turščici. Če ne marate sam doma prešati, jih boš prav lahko dobro prodal. Solnčne rože bi na marsikateri njivi veliko več donesle, kakor

žito. Lahko jih zasadiš tudi kot lepo ograjo okrog njive.

Zenske in poljsko delo. V naredbenem listu cesarske namestnije je izšel odlok, ki se nanaša na ženske in poljska dela. Cesarska namestnija daje v tej odredbi žetvenim komisijam pravico, da smejo pozvati ženske, ki nimajo lastnih posestev za obdelovati, da mora pomagati pri nujnem poljskem delu. Izvzete so samo tiste, ki morajo oskrbovati in varovati male otročiče. Proti ženskam, ki se bodo protivile navodilom žetvene komisije, se mora pri politični oblasti vložiti kazenska ovadba. Posebno pozornost morajo obračati žetvene komisije napram onim ženskam, ki dobivajo za može, ki so pri vojaških, državno podporo, in katere radi te podpore ne delajo. Če si bodo te ženske s pridnim delom kaj več zaslužile, se jim podpora na noben način ne bo odvzela ali znižala. Cesarska namestnija tudi opozarja, da se mnoge ženske, ki se ogibajo delu, navadijo uživanju alkoholnih pijač. C. kr. okrajna glavarstva so dobila naročilo, da morajo proti takim ženskam, ki se ja vno opijanjajo, nastopati s strogimi kaznimi.

Visoke cene za strojno skorjo ali lubje. Cesarska namestnija je izdala posebno navodilo za dobavo in pripravlanje drevesne skorje ali lubja, ki se rabi pri izdelovanju usnja in podplatov. Cena je sedaj sledeča: za suho lubje v zvitihi 100 kg 30 K, za zlomljeno ali stolčeno (zmlačeno) 36 K. Pred enim letom je znašala cena za debelo zmlato skorjo 3 K, za fino zmlato 4 K 100 kg. Kdor torej more, naj pušči drevesa, če jih je tudi po zimi podrl, ležati nerazdelana, dokler ne pride v drevo sok, fla se lahko olupiti. To se zgodi v času od mesca aprila do avgusta. Skorja se naj skrbno spravi in posuši. Pri sedanjih velikih potrebah bo tudi krasova (grapava) skorja drugih dreves do gotove mere uporabna. Naj vsak skrbi, da se bo v tem letu kolikor mogoče mnogo skorje pripravilo. S tem se ne vrši samo domoljubna dolžnost, ampak se napravi tudi dobra kupčija.

Bakrena galica. Kakor se nam poroča, je bakrena galica za naše štajerske vinogradnike že došla in se bo prihodnje tedne razdeljevala. V naših krajih bodo razdeljevali galico okrajni zastopi, ki so poprej sprejemali naročila. Cena bo baje za nekaj vinarjev nižja kot je bilo prvotno določeno.

Tudi mlečne karte dobimo. Po poročilih dunajskih listov, bo izšla v najkrajšem času cesarska naredba, ki bo določala, da bodo upeljane v Avstriji tudi takozvane mlečne karte. V zadnjem času se pojavlja izvanredno pomanjkanje mleka. Vzrok temu je kakor so dognali, ker se uporablja v nekaterih gospodarstvih preveč mleka za razne domače živali, kot mačke, pse itd. Od te določbe bodo izvzete bolnišnice in take bolne osebe, katerim bo zdravniško dovoljeno, da bodo smele uživati večje množine mleka.

Kam se je obračati za semensko žito? C. kr. žetveni komisar g. R. Petrovan na mariborskem okrajnem glavarstvu nam poroča, da se naj vsi tisti, ki še rabijo jaro žito za seme (pšenico, rž, ječmen, oves itd.) obračajo nanj. V prošnji se naj navede vrsta in količina semenskega žita, ki ga prošnjik potrebuje. Prošnji se naj priloži potrdilo občinskega urada, da dotični res potrebuje semenskega žita. G. Petrovan ima svojo pisarno na okr. glavarstvu v Mariboru II. nadstropje, soba št. 13.

Velikonočni pirhi prepovedani. Kakor v lanskem letu, bo tudi za letošnje velikonočne praznike izdalo štajersko cesarsko namestništvo odredbo, s katero bo tudi za letos prepovedano barvati jajca za velikonočne pirhe.

Mestno prebivalstvo dobi več sladkorja. — Štajersko cesarsko namestništvo namerava zvišati množino sladkorja za mestno prebivalstvo ter za prebivalstvo industrijskih krajev. Od dne 15. aprila naprej bo določeno, da bo prišlo na vsako mestno osebo 1½ kg sladkorja za štiri tedne. Do sedaj je bilo določeno, da je prišlo na vsako osebo brez izjeme 1 kg sladkorja za 4 tedne.

Koliko sladkorja sme uporabiti vojni ujetnik. Poveljstvo južno-zahodne fronte naznanja, da se sme uporabiti za vojne ujetnike 1 kg sladkorja za osebo, in sicer za 4 tedne, torej ravno toliko, kolikor za druge osebe.

Svetovalec za izurjene gospodarje o živinoreji itd. je knjiga, ki jo je izdala ravnokar c. kr. štajerska kmetijska družba. Spisali so jo trije strokovnjaki: Pavel pl. Naredi, Anton Raidel in Ed. Janusekhe v prav poljudni obliki. V tej knjigi najde živinorejec vse nasvete, ki jih rabi o živini. Tu bereš in se poučiš o goveji in svinjski krmi, o pripravljanju razne krme, o krmljenju, o paši za svinje in goveji paši, o navodilih v najnavadnejših živinskih boleznih, o prvi pomoči pri boleznih in nezdolah pri živini za vsako bolezen posebej, nadalje kaj je treba storiti, če se pojavijo kužne bolezni itd. Živinorejec bode hvaležen za to knjigo, ker najde v nji vse, kar rabi pouka o živinoreji. Zato jo prav toplo priporočamo. Knjiga stane 1 K za člane kmetijske družbe, za nečlane K 1.60. Najboljše je, da si podružnice kmetijske družbe naročijo primerno število in razprodajo med člane in nečlane.

Oddaja subvencijskih bikov okrajem, podružnicam in občinam. C. kr. kmetijska družba štajerska razglašala: Osrednji odbor bo sprejemal tudi leta 1916 po razmerju sredstev, katere mu bodeta dala na razpolago vlada in deželni odbor, prošnje za subvencionirane bike iz takih okrajev, v katerih ni poskrbljeno za urejeno bikorejo niti z živinorejskimi, niti z bikorejskimi zadrugami. Ker bodo državna sredstva vsled vojnega položaja najbrž zdatno skrčena, nastane neizogibna potreba, nastaviti bike le v takih občinah, kjer sploh ni za plemenitev pripravnih bikovplemenjakov; v onih občinah, v katerih se že nakrajajo subvencionirani biki, pa se mora skrbeti z umno rejo in gojo za to, da ostanejo biki za plemenitev uporabni še nadaljne leto. Prošnjiki dobijo bike za 60% kupne cene; v slednjo se všteje varščina po 50 K, katero je treba položiti. Nakupne in prevzorne stroške trpi subvencijski sklad. Subvencijski biki se oddajo od postaje proč, katero je treba naznaniti. — Jamstvena doba traja dve leti, to se pravi, pri pravilni oskrbi bika preide plemenjak po dveh letih v last prejemnika. Ako pa bikorejec ne izpolnjuje dolžnosti, za katere se mora prej obvezati s posebnim reverzom, obvezan je vrniti subvencijo. Tudi zapade varščina, če ne prevzame poslanega bika. Kmetovalci, ki želijo dobiti plemenskega bika, morajo to v prvi vrsti naznaniti okrajnemu odboru, in če ta odkloni posredovanje, načelstvu najbližje kmetijske podružnice ali pa domačemu občinskemu predstojništvu, in položiti pri predznambi za subvencijskega bika varščino v znesku 50 K ter podpisati obveznico. Da si kmetijska družba lahko pravočasno oskrbi potrebno število bikov, želimo, da se ji prijave čim prej predložijo. Reverzi se dobijo pri kmetijski družbi ali pa pri okrajnih zastopih.

Uporaba vseh pašnikov in travnikov za živinorejo. Že v lanskem letu je izdalo štajersko cesarsko namestništvo odredbo, ki določa, da se morajo uporabiti za živinorejo vsi travniki, pašniki, kakor tudi planinski pašniki. Ta naredba štajerskega cesarskega namestništva je veljavna tudi za tekoče leto. Tudi najemnikom takih zemljišč je strogo naročeno, da morajo vsa tozadevna zemljišča uporabljati v prid živinoreje. Kdor bi se ne pokoril tej naredbi in bi puščal v nemar pašnike in travnike, bi se ga kaznovalo z denarno globo do 1000 K ali z zaporo do enega mesca.

Oskrbovalnina v Splošni deželni bolnici zvišana. Deželni odbor je oskrbovalne pristojbine za Splošno deželno bolnico zvišal, tako da bo treba odšle plačati v prvem razredu oskrbovalnine 19 K, v drugem 9.50 K, v tretjem 4 K.

Dva ptujška ptiča. Ukradeno vojaško usnje sta kupovala čevljarja v Ptuj Zelenko in Arnejčič. Prodajali so je njima razni vojaški rokodelci, ki so kradli usnje v vojaškem skladišču. Vojaška uprava je oškodovana za 1600 K. Zelenka in Arnejčiča je obsodilo mariborsko okrajno sodišče vsakega na osem mesecev težke ječe.

Morilec prestolonaslednika Franca Ferdinanda umrl. Dne 24. marca je umrl v vojaški kaznilnici v Möllersdorfu Nedo Kerovič, ki je bil eden glavnih sokrivcev sarajevskega umora. Na dan umora je razjarjena množica Keroviča tako hudo pretepla, da mu je bilo zlomljenih več reber in le s posrežovanjem policije se je posrečilo, da ni bil pri priči ubit. Nedo Kerovič je bil kot glavni sokrivec umora prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove soproge obsojen na smrt, toda cesar ga je pomilostil in smrtno kazen so mu spremenili v 20letno ječo. Pljučna bolezen in jetika sta sedaj napravili konec morilečevemu življenju.

Dopisi.

Maribor. V ponedeljek, dne 27. marca, popoldne se je v naši tiskarni ponesrečil 18letni strojniški vajence Ernest Frankl. Ko se je tiskala pondeljškova „Straža“ in je veliki tiskarski stroj tekkel, je Frankl hotel pri stroju neko reč popraviti, a stroj ga je zagrabil za desno roko, da mu jo je pri sklepih popolnoma zdrobil, tako, da je ostala viseti samo na eni kiti in kosu kože. Nesrečnemu mladeniču, ki je bil jako priden, so v tiskarni za silo roko obvezali in ga odnesli v rešilno postajo, odkoder so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so mu roko odrezali.

Maribor. Dne 27. marca t. l. je umrl v 67. l. svoje starosti tukajšnji tovarnar za izdelovanje sodov Rajmund Pihler. Pokopan je bil v sredo, dne 29. marca, na tukašnjem mestnem pokopališču.

Maribor. Dne 27. marca t. l. je umrl v tukašnjem domobranski vojaški bolnišnici pešec 26. domobranskega pešpolka Anton Žuran.

Maribor—Ptuj. Od dne 26. marca naprej ne vozi iz Maribora popoldanski osebni vlak v Ptuj več ob 1. uri 15 minut, ampak ob 1. uri 50 minut. Ta vlak bo odslej na Pragerskem počakal na prihod dunajskega brzovlaka. Tako bodo potniki, ki so namenjeni v Ptuj, imeli takojšnjo zvezo s ptujskim vlakom (gigrlom).

Hoče. Dve veseli novice. Številno Mohorjanov se je vzdignilo letos v naši fari za 29 udov. Lani jih je bilo 261 in letos jih je 290. Naše ljudstvo spoznava vedno bolj in bolj, koliko je vredno dobro, krščansko berilo. „Bogoljuba“ prilaga k nam 79 izvodov. — Oglasil se je iz ruskega ujetništva naš priden in vrl mladenič Lebe Franc, od katerega že 14 mesecev ni

bilo nobenega poročila. Bil je član Orla, ud Mohorjeve družbe, pevec, vnet za vse dobro in lepo. Veseleje je veliko.

* **St. Ilj** v Slov. goricah. Napredujemo tudi v vojskinem času. „Slovenski Gospodar“ je dobil v 1 letu v naši župniji do 50 novih naročnikov. Poleg tega pa še prodaja naš g. organist vsak teden po 30 izvodov „Slovenskega Gospodarja.“ Celozgodovinsko hodijo ponj in po „Stražo.“ V našo obmejno župnijo prihaja sedaj nad 180 iztisov „Slovenskega Gospodarja.“ — Tudi društveno življenje ne spi. Bralno društvo deluje kakor poprej. Na pustno nedeljo so mladenke, članice našega društva, priredile, kakor smo že poročali, igro, ki je vrgla precejšnji dobiček, ki se je poslal okrajnemu glavarstvu v Mariboru v vojne svrhe. Tudi mladeniči se pripravljajo za enak nastop ob Veliki noči. — V našo Marijino družbo pristopa vedno več mladeničev in deklet, kar znači, da tudi versko življenje v naši župniji lepo napreduje. — Za domoljubne namene ima naše dobro ljudstvo vedno odprte roke. Ustanovila se je s pomočjo občinskih in drugih prispevkov šolarska kuhinja za uboge šolarje, ki je v zimskem času dobro delovala. Gospa Thalerjeva ves čas vojske pridno zbira prispevke za uboge ranjene vojake v mariborskih bolnišnicah. Dosedaj je zbrala že čez 500 K v te svrhe; poleg tega pa še mnogo toplih oblačil, jestvin itd. Posestnik in gostilničar Martin Muršec v Strihovcu je zbral s prispevki in prodajo raznih predmetov za avstrijski Rudeči križ in druge domoljubne namene že blizu 1000 K.

* **Sv. Jurij** ob Ščavnici. Bralno društvo ima v nedeljo, dne 2. aprila, popoldne po večernicah, svoj občni zbor. Odslej bodo tudi knjige in listi v čitalnici zopet na razpolago.

* **Središče.** V nedeljo, dne 26. marca, je imela naša kmečka hranilnica in posojilnica svoj 3. občni zbor. Dasiravno je imel naš mladi zavod od svojega početka mnogo nasprotstev in povrh še preživlja svoja mlada leta v vojnem času, se kljub vsem stavljenim zaprekam lepo razvijata in se mu obeta krasna bodočnost. Iz poročil, računskih zaključkov in knjig posnamemo, da znaša celokupni denarni promet v vseh prvih četrletjih tekočega leta 380.763 K 84 v, kar je za začetna leta lep uspeh. Hranilniški knjižice se je izdalo 221, uničilo pa 19, torej obstoji istih 209. Naša kmečka hranilnica in posojilnica je v ugodnem stanju, da sprejema in izplačuje hranilne vloge ter daje posojila tudi sedaj v vojnem času, kakor prej v miru. Posojilnica je storila tudi svojo patriotično dolžnost s tem, da je podpisala svoji moči primerno vojno posojilo, kar so storili tudi nekateri vlagatelji, ki so istega podpisali za več tisoč kron. Kmečka hranilnica in posojilnica bo sprejemala priglasbe tudi za 4. vojno posojilo, ko bo isto razpisano. Poslužujte se torej vsi, ki vam je blagor kmečkega stanu pri sreči, svojega domačega, v vsakem zanesljivega denarnega zavoda.

* **Svetinje.** Tu je umrla dne 17. marca mati nadučiteljeve soproge in učiteljice ge. Antonije Šijanec, g. Katarina Boben, v starosti 77 let.

* **Sv. Miklavž** pri Ormožu. Takega pogreba, kakoršen je bil dne 18. marca, ko smo spremljali sestro vlč. g. župnika k zadnjemu počitku, sv. Miklavž še morda ni videl. Od blizu in daleč so se zbrale neštene množice ljudi, da skažejo rajni, katero je Bog tako hitro poklical iz tega sveta, zadnjo čast. Dvanajst duhovnikov jo spremljalo na kraj miru in pokoja. Ko je ob odprtem grobu spregovoril č. g. župnik Bratušek, ni ostalo nobeno oko suho, dokaz, kako preljubljena je bila rajna med ljudmi. Neskončno pravični Bog ji je gotovo dal bogato plačilo, saj je živela lepo, da, naravnost vzgledno. Vsak, kdor jo je spoznal, jo bo gotovo ohranil dolgo v spominu.

* **Sv. Marko** niže Ptuj. Po dolgi mučni bolezni je umrl dne 15. febr. 39letni Alojzij Meško iz Sobotine pri Sv. Marku. Rajni zapuščena žena in štiri otroke.

* **Ptuj.** Ker se je na Bregu pri Ptuj po voličih in slinovka, se ne vršijo do nadalje v Ptuj vsaki prvi in tretji terek sicer običajni živinski sejmi, kakor tudi ne svinjski sejmi, ki so se drugače vršili vsako sredo.

* **Vurberg.** Občinski odbor vurberški je v svoji redni seji dne 19. t. m. imenoval vpokojenega g. nadučitelja Franca Žiharja radi njegovega uspešnega 40-letnega učiteljevanja na tukajšnji šoli častnim občanom vurberške občine.

* **Makole.** Po blagem prizadevanju našega okrajnega šolskega nadzornika g. Dreflaka v Mariboru in vsled požrtvovalnega sodelovanja tukajšnjega učiteljstva in drugih dobrotnikov imamo, počeni od 28. feb. tudi na naši ljudski šoli takimenovano šolarsko kuhinjo. 45 do 50 revnejših šolarjev se veselo nasitjuje dan na dan. Tukajšnja posojilnica je brezplačno prepustila potrebne prostore. Milosrdni dobrotniki iz Makol in vseh drugih naših občin so radovoljno in obilno prispevali z raznimi darovi. Bog plači vsem blagim dobrotnikom! — Huda vojska je že in še bo pomorila mnogo moških. Treba je skrbeti za krepek naraščaj. Mladine pa se ne more telesno dovolj razvijati brez zadostne tečne hrane. O tem ne sme in ne more biti nobene dvombe!

* **Sv. Križ** tik Slatine. Ta mesec je smrt pri nas tri zelo stare ljudi pobrala. Na Slatini sta umrla Radeckyjev veteran Anton Krumpak, Čohelnikov, star 86 let, in znani godec Jurij Friznik, star 87 let

ter na Malih Rodnah Mica Zaspan, rojena Vehovar, stara 82 let, Sveti jim večna luč!

* **St. Vid** pri Grobelnem. Tukaj je umrla Neža Golež, soproga gostilničarja in posestnika. Ob odprtem grobu sta ji govorila v slovo domači g. župnik J. Gajšek in posestnik Grosek. Svetila pokojnici večna luč!

* **Sv. Ema.** Umrl je dne 12. sušca pri Sv. Vihu za slovensko izobrazbo vnet mož Franc Gril, star 68 let. Rajni Franc je bil od ustanovitve Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva pri Sv. Emi od leta 1908 blagajničar tega društva in je marljivo in z veseljem v svoji visoki starosti se potegoval za korist društva in katoliško-slovenske stvari. Bil je odločen po mišljenju. Stal je vedno na naši strani. Bodi mu zemlja lahka!

* **Pištanj.** Učiteljci ročnih del gospej Ani Germovšek, roj. Čizek, je deželni šolski svet za njeno požrtvovalno delovanje v prid vojne oskrbe izrekel zahvalo in priznanje.

* **Jurkloster.** Naš rojak Franc Žagar iz vasi Polerje je bil pri slovenskoštajerskem pešpolku odlikovan s hrabrostno srebrno kolajno II. vrste. Sedaj je Žagar že drugič odlikovan s srebrno kolajno.

* **Celje.** Dne 26. sušca se je poročil v Celju g. Franc Mravljak, gimnazijski učitelj in nadporočnik v rezervi, z gospico Marto Zoro Hrašovec, hčerjo g. odvetnika dr. Juro Hrašoveca. Bilo srečno!

* **Celje.** V slednjih dneh v tukajšnjih vojaških bolnišnicah sledeče vojaške osebe: Pešci Ivan Kolar, Iv. Damše, Jožef Lipaj, Anton Giagnetio Czeromio Profity ter četovodja Ivan Kaiser. Pokopani so bili na tukajšnjem mestnem pokopališču.

* **Legen** pri Slovenjgradu. Karol Rotovnik, četovodja pri dragonskem polku na severnem bojišču, sin našega somišljenika g. Jožefa Rotovnika, je bil odlikovan s srebrno svetinjo II. razreda in se nahaja spet v vojni črti.

* **Brde** pri Slovenjgradu. Dne 13. marca je v Gospodu zaspal, spreviden s sv. zakramenti za umirajočih, Gregor Mrkoč, star 86 let. Rajni je bil bralec „Slovenskega Gospodarja.“ N. v m. p.!

Zadnja poročila došla v četrtek, 30. marca.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 29. marca.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Včeraj, dne 28. marca, je bilo delovanje zrakoplovcov na obeh straneh zelo živahno. Ogenj in naši zrakoploveci so prisilili več sovražnih letal, da so se morala vrniti. Rusko dvokrovno letalo, katero je sestrelila naša artilerija, je padlo na tla izhodno od Bučaca zadaj za sovražno črto. Bombe sovražnih zrakoplovcov nam niso povzročile nobene škode. Naši zrakoplovi so izdatno in z vidnim uspehom obstreljevali nekaj krajev zadaj za rusko bojno črto. Sicer nobenih važnejših dogodkov.

Italijansko bojišče.

Tudi včeraj, dne 28. marca, so se nadaljevali notri do noči živahni topovski boji na goriškem območju in na ozemlju Doberdobske gorske planote; vendar ni sledilo nobenih novih napadov.

Izhodno od Sele so udrli Italijani v nekatere strelske jarke, ki se sedaj izpraznjujejo. Na mostnem ozemlju so naše čete zopet odbile več sovražnih sunkov. Sicer je položaj nespremenjen. Na več mestih bojne črte izvršujejo Italijani dela na postojankah, ki se nahajajo zadaj za bojno črto.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berlin, 29. marca.

Francosko bojišče.

Južno od kraja St. Eloi (Flandrija) se je Angležem v boju z ročnimi granatami iztrgala razstreljena kotlina, ki so jo imeli zasedeno.

Na levem bregu reke Moze so naše čete z naskokom in pod malimi lastnimi izgubami zavzele francoske postojanke severno od kraja Malancourt (severozahodno od Verduna) v širini kakih 2000 metrov in so prodrle tudi v severozahodni del vasi. Sovražnik je pustil 12 častnikov, 486 nera-

njenih mož ter 1 top in 4 strojne puške v naših rokah. Po tem boju se je z gotovostjo dognalo, da je sovražnik vrgel v borbo dve nadaljni diviziji.

Rusko bojišče.

Dočim Rusi svojih napadov v severnih delih bojišča včeraj niso ponovili, nadaljujejo južno od Naroskega jezera noč in dan svoje brezuspešne napore. Sedemkrat so naše čete vrgle sovražnika deloma v bajonetnem boju nazaj.

Nemško zračno brodogradništvo je z uspehom metalo bombe na sovražne železniške naprave, posebno na kolodvor v Molodečni.

Pariški sklepi.

O sklepih, ki so se naredili na četverospornem posvetovanju v Parizu, se uradno razglša:

Sklenilo se je, da se bo postopalo enotno pri vojaških podjetjih, pri gospodarskih vprašanjih in pri diplomatičnih korakih. Vse to bo imelo en cilj, da se vojska nadaljuje do zmage skupne stvari. Za to se bo, kar se tiče gospodarskih vprašanj, enotno postopalo tudi v to svrhu, da se zabrani sovražnikom dovoz živil.

Japonska proti Angliji.

Japonska javnost zahteva, da dovolijo Angleži Japoncem na Kitajskem popolnoma prosto roko. Ako bi delala Anglija težave, naj se išče zveze z Nemčijo.

Listnica uredništva.

Št. Vid pri Ptuj: Če spadajo tudi h kmečkemu stanu! Ali bi vam bilo ljubše, da razglšajo svoje želje po tiskih kmečkih straneh? Pozdravljeni! — Št. Jurij ob Ščavnici: O takih rečeh pisati, bi se reklo vodo v Ščavnico nositi. Vedno se bodo našli hudobni ljudje, ki bodo širili take budalosti, kakor da so duhovniki zaživeli vojsko in vedno tuji nore, ki vsako neumnost brez dokazov verjamejo. Ne zanite vsaj dotične osebe soditi, da razširjajo izmišljene novice. Tudi ona govornica o cerki in o Očetu je seveda le laž, ki jo lahko širijo samo hudobniki, ki vedo, da jih nihče ne nadzoruje in ne naznanja sodnji. — Laporje: Prida ob prihodnosti. Pozdravljeni. — Smonkar, Pola: Se nismo dobili.

Loterijske številke.

Trst, dne 23. marca 1916: 65 75 61 80 50
Dunaj, dne 24. marca 1916: 23 89 10 11 77

Mala naznanila

Vabilo

na redni občni zbor „Posojilnice za St. Vid in Planino“, ki se bo vršil dne 2. aprila 1916 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Volitev dveh članov načelstva in 1. člana nadzorstva. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Pregled in odbrje računov za leto 1915. 5. Sklepanje, če bi bilo umestno odstopiti od zveze „Štajer k'h zadrug v Gradcu“ in pristopiti k „Zadrugi zvezi v Ljubljani“. 6. Bluzajnosti. 219

Kuharica vajena vsakega dela, želi službo v župniščem premeniti. „Luzurja št. 221.“

Prečdelavec za lesno stroko (podiranje dreves, spravlanje hlodov na žage i. t. d.) z 10-15 delavci se sprejme proti dobremu plačilu. Ponudbe pod „Gornje Štajersko št. 210“ na upravnitvo Slov. Gospodarja.

Več spretnih mizararskih pomočnikov sprejme takoj Marti in Stojan, mizararski mojster na Teharjih pri Celju. Sprejme se tudi vsajeno, kateri ima posebno veselje do mizarstva. 211

Učenec,

za mehano trgovino z dobrimi sprici čvali, sprejme takoj Josip Černelš Sv. Peter pod Sv. Gorami, Spodnje Štaje ako. 214

Mizararskega pomočnika (oziroma mizarstva izučenega invalida) in mizararskega učence sprejme v trajno delo osir v učenje pod ugodnimi pogoji, ob prosti oskrbi s takojšnjim vstopom: I. Zadravec, paromlin, Središče. Ponudbe je nasloviti imenovanemu; če mogoče naj se ponudnik osebno predstavi. 217

Mizararske pomočnike, kakor tudi učence za to obrt sprejme takoj prve pod dobro plačilo, učence pod dobrimi pogoji mizararski mojster, Jurij Kobale v Slov. Bistrici. 218

Pridna kmečka delavna deklica 24 let stara želi službo na boljših kmetih. Naslov: J. Korošec p. Poljčane št. 2215. 164

Hiša

na voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnico, v mestu, še davka prosta za stanarstvo se dobi na leto 200 K. Lahki pogoj. Cena 52.000 K. Nastov v upravnitvo pod „Davka prosto št. 191. Maribor“.

Dvonedrepa hiša z velikimi stanovanji v mestu, da ka prosta mese na leto 3216 K, se proda. Lahki plačilni pogoj. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192“.

Trsje in rozge.

Anton, s Ogorelec, pri Sv. Barborti v Halozah ima 6000 ameriških šib in trliko koreninjakov za prodati. Cene po dogovoru. 224

Pridel učence, se sprejme takoj pri g. L. Senec, kraj mojstru Maribor, Föstergasse 3. 228

Kupiti želim

zidano hišo s majhnim potestvom od 6 do 8 oravov, njve, travnik, gozd, pri cerkvi. Cena od 6000 do 8000 K. Ponudbe pod naslovom: Bauman Janes, Laporje pri Slov. Bistrici. 207

Novozidana hiša,

davka prosta, na Tezari, s 5 sobami 4 kuhinje, perlna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 13.000 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi. Cena 9000 K. Tezno 42 pri gosp. Rannar. 178

Kdor hoče

za svoj vinarstvo lepo, močno, dobrovkerenjeno, zdravo in sortirano cepjeno trje najboljših vrst, naj se oglasi mesteno ali pisмено pri trtičarju Francu, Slednjaku v Rotmanu p. Juršinci pri Ptuj. 176

Odda se v najem hram, sestojel iz dveh sob, kuhinje in širavnih za jedila, s hlevom na kravo in svinje, njiva, vrt in travnik. Te posestvo se nahaja v Partinju, pol ure od Sv. Marjete ob Pešnici po poštopi. Natančneje se izve v upravnitvo „Slov. Gospodarja“ pod št. 201.“

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davka prost, velik vrt, stanova valdi plačajo na leto 2882 kron, se proda pod lahimi plačilnimi pogoji za 80.000 K. Več v upravnistvu pod „Hiša 30 000 Maribor“.

Vrtar za graščino, stalno mesto, se sprejme. Ponudbe s natančnimi podatki na graščino Thurn v Lavantinski dolini, Koroško. 203

V najem se da novo urejena trgovina s vrtem za selena v in s dvema sobama po nizki ceni med Velenjem in Šostanjem blizu kolodvora in rudnika. Več se izve pri gosp. Jernej Žerman v Pasjem pri Velenju. 195

Več dobro izorjenih predajalk sprejme veletrgovina manufakturnega blaga R. MIKLAUC Ljubljana. 181

Kislo zelje, repo, krompir kupuje trgovina Poš Maribor, Koroška cesta 26.

Išče se gosposinja k vdovu v penziji s dvema otrokoma. Naslov Jurij Anžel, Maribor Blumengasse št. 22. 184

Oznanilo.

Amerikanski divjakov od Rip. Portalis in Rip. Monticola, zelo dobro vkoreninjena, ima na prodaj Matevž Strašek, sadjar in trinar pri Sv. Križi (v Jeršinu), pošta Pristava, Sp. Štaj. Priporoča se vinogradnikom v nakupovanje svoje še ne ikopano zalogo trt (čež 40 tisoč komadov). Dam radi hu dega vojnega časa prav po nizki ceni, (po dogovoru pisмено ali ustmeno). Priškoje se obilno naročite. Matevž Strašek. 177

Vsake vrste stare reči, kakor stare denarje, sare knjige itd. kupi A. drey Perc, Celje, Babno št. 13. 178

Učenca

sprejme takoj Franjo Duchek svečar, Maribor Viktringhofgasse. 92

3000 iz eno močnih deteljnih trt cepljenih na Riparia Portalis in Goethe, truta, rikal ng, beli burgundec, zeleni silvanec, zlahtnina, beli ranfol, vse prve vrste. Cena 1 komad 8 v., 2 vrste po 4 v. Kdor želi lepe trte, naj se zgleda pri Francu Toš, pos. v Gaberniku p. Juršinci. 150

Semena.

Vsake vrste deteljnega, travnega zeleničnega semena, posebno lepe vrste pese priporoča

M. Berdajs, Maribor, Sofijin trg

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšni nakup zanesljivih in kaljivih semen, na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane tvrdke Mauthner, ki se dobijo pri domači tvrdki

Ivan Ravnikar, Celje.

100l domače pijače

osvežujoče, slastne in kejo gaseče si lahko vsakdo sam napravi s majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, melon, katalni hrušovec, poprovi metovec, pešmarančevoc, prvenčevoc, vitanjevec. Neuspeh izključen. Za domača pijača se lahko pije polstič hladna, postimi tudi vroča za nameste ruma in šganja. Sestavine s natančnim navodilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na pet takih porcij dam eno zastoj. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne optani in njegova delavnostnost nič ne trpi.

Jan. Grotloh, Engel-Drogerie Brno 637, Moravsko

Kostanjev les kupuje

proti gotovini tvrdka Vinko Vabič, Žalec pri Celju. Obvezne ponudbe za oddajo do konca aprila za cele vagone z navedbo postaje, kjer se blago naklada in cene za 100 kg vposlati takoj.

Vila

novozidana s 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje s vodo. Veliki vrt v Mariboru Lahki pogoji. Cena 28 tisoč kron. Več pove upravnistvo pod „Vila 172.“

Priden učenc

se sprejme pri Avgustu Krois, čevljarški mojster Maribor, Kasernplatz št. 7. 155

Prodaj hišo v Gaberju pri Celju pod jako ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Jožs Koštomaj, posestnik v Št. Jurju na juž. seleznici. 158

Poljski malec

(Gyps) najboljši umetni gnoj za polja in travnike priporoča M. Berdajs, Maribor Sofijin trg. 205

Zidarji

za stalno in zimsko delo se sprejmejo za vojaške stavbe v Ljubljani. Sprejmejo se tudi

tesarji

za stalno delo. Za potovanje se potrebni uradno izdani potni listi. Stavbenik Julij Glaser, Maribor, Mellingerhof. — Kupi se tudi vsaka množina stavbenega in rezanega lesa po najboljših cenah. 690

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velearomatizirana, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča K 12.50 po povzetju. Pol kilogram veleprima najljepši čaj K 2.50. 50 komadov različnih lepih pohladnic 1 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Tissabogdan 494, Ogrsko. 276

Vam plačam, ako Vaše kurje očesa, bradavice, obličane in v treh dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred **500 kron!** Lonček s garancijskim pismom 1 K, 3 lončki 2.50, 6 lončkov 4.50. Komeny, Košice (Kassa) I Postfach 14, Ogrsko. 495

Ako naročite

in to nemudoma storite, srečko avstrijskega Rudečega križa, srečko ogrskega Rudečega križa, srečko budimpoštanske bazilike, dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880, dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vsak pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K **dobite** igralno pravico do dobitkov ene turske srečke v znesku do **4000 frankov popolnoma zastoj.** Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno. Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

! Vojno zavarovanje!

Kako preskrbi vojak svojce?

S sklenitvijo vojnega zavarovanja za dobo 1 leta brez vsaktere zdravniške preiskave. — To zavarovanje velja za vsak slučaj smrti tekom leta, tedaj tudi za smrt v vojni ali na posledicah taiste. — Če se vojak že nahaja na bojnem polju, sklene lahko zavarovanje od tam ali ga pa tudi brez njegove vednosti lahko zavarujejo svojci. — (žena stariši itd.)

Odrezek izpolnite ter ga pošljite na Generalni zastop ces. kr. priv. zavarovalne družbe **Avstrijski Feniks v Ljubljani, Sodna ulica 1.** Brez, da bi se kaj obvezali, dobite takoj brezplačni odgovor. 222.

Odrezek.

1. Ime in naslov
2. Leto rojstva
3. Vojaško razmerje (če nadomestni rezervist ali črnovojnik)
4. Koliko plačam za eno leto vojno zavarovanje od 1000 K zavarovane glavniice?

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti ljubljene moje hčerke

Marije

so razni moji cenjeni sorodniki, znanci in prijatelji izkazali veliko sočustvovanja blagi rajni, kakor tudi meni, kar nama je bilo v veliko tolažbo. Ne osebno, pa tudi ne pismenim potom se jim ne morem dostojno zahvaliti, zato storim to na ta način, Sioтерна hvala vsem, ki ste obiskovali in tolažili predrago rajno v težki bolezni, jo spremili v tako lepem ševilu k večnemu počitku in s'ali men na strani v teh bridkih urah! Posebna zahvala bodi izrečena prečastiti dobočini in spoštovani raški „Marijni družbi“, ki je s svojo obilno udeležbo povzdignila pogrebno svečanost.

Ruše, dne 24. sušca 1916

216 Marija Kupšič.

Zahvala

Za vse izraze soštujja, ki nam ga je cenjeno občinstvo iskazalo povodom smrti predragega soproga in očeta

Janeza Pihler,

posestnika in obč. prestojnika v Ciglencah, župniji Sv. Martin pod Vurbergom, ki ga je Vsemogočni dne 10. marca t. t. po kratki bolezni, previdnega s sv. zakramenti, poklical k sebi.

Tem potom se posebno zahvaljujemo preč duhovčini, posebej še domačemu č. g. župniku, kakor tudi č. č. g. župnikom iz sošednjih župnij ter tudi c. kr. crožništvo, šolskemu vodstvu ter tudi vse mu občinstvu, ki je rajnega spremljalo k večnemu počitku.

Zaljubljeni ostali:

Marija Pihler, soproga.

Janez, Anton, Martin, Marija, Neža, otroci. 215

Proti nalezenju

se moramo sedaj tem bolj varovati, ker sedaj različne kužne bolezni, kakor škrlatica, ošpica, kosa, kolera, tifus, je povečano silo nastopajo. Rsditega

rabimo

ovsod, kjer se take bolezni pojavijo, dobro razkuževalno sredstvo, ki mora v vsakem gospodinjstvu biti za potrebo na razpolago. Najbolj priljubljeno razkuževalno sredstvo sedanosti je neoporekljivo glasom preiskav zavodov prof. Löfler, Liebreich, Proskauer, di Vesta, Vas, Pfeiffer, Vertun, Perik itd. itd. sredstvo

Lysoform

katero nima zopernega duha, je nestrupno in ceno ter se dobi v vsaki lekarni ali drožeriji v originalnih steklenicah (zelena steklenica) za ceno 1 K. Uspeh Lysoforma je siguren in točen, radičesar se od vseh zdravnikov za razkuženje na bolniški postelji, za umivanje ran, tvorov, anti-septičnih obvez in za irigacije toplo priporoča.

Lysoform-milo

je fino, milo, čisto toaletno milo, katero vsebuje Lysoform in deluje antiseptično. Lysoform se lahko rabi za najbolj občutno kožo, in celo pri otrocih in dojenčkih. To sredstvo napravi kožo mehko in prožno in ima izvanredno aromatičen duh. En poizkus zadostuje in Vi boste vedno rabili to izborno milo, ki je le na prvi pogled drago, v rabi pa je zelo ekonomično, ker milo zelo dolgo vstraja. 1 komad stane 1.60.

Pfefferminz-Lysoform

je močna antiseptična ustna voda, ki ustni duh takoj in sigurno odpravi ter dela zobe bele in jih konseviru (ohrani). Rabi se lahko po naročilih zdravnikov tudi za vratne nahode, kašelj in prehlajenje kot vodo za izgrgljanje grla. Za kozarec vode zadostuje nekaj kapljic. Originalna steklenica stane 1 K 60 v in se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Interesantno knjigo z naslovom: „Zdravje in desinfekcija“ pošilja na željo zastoj in franko kemik Hubmann, referent Lysoformdelavnice Dunaj, XX., Petraschgasse 4.

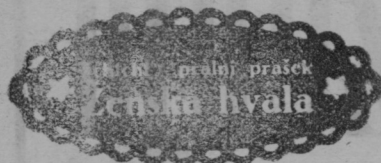
Dr. Keleti & Murányi

Lysoform-delavnice, kemične tovarne v Ujpestu.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju senajbolj priporoča

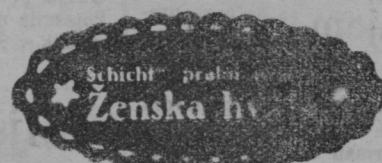
Schicht-Perilo — Bojno-Perilo.

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom „Zenska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljšo Schichtovo milo znamka »Jelen« — še je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Prišchedjuje posel, čas, denar in milo.

Dobiva se povsodi!

Onimol je najboljšo sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsodi! 70c

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registрована zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge se

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vridga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Dale posojila

na vknjižbo, na osební kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadst.

VABILO na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Ribnici na Pohorju

ki se bo vršil v nedeljo dne 2. aprila 1916 ob 9. uri dopoldne v uradnih prostorih hranilnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega sklepa za l. 1915.
3. Nasveti in slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se v smislu zadružnih pravil pol ure pozneje z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, ki sklepa brezpogojno.

Ribnica na Pohorju, dne 20. marca 1916. 212
Načelstvo.

Vabilo

na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Hočah

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se vrši dne 16. aprila 1916 po rani službi božji v prostorih g. načelnika Karola Novak.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1915.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vabi uljudno

ODBOR.

209

VABILO

na

redni občni zbor
Kmečke hranilnice in posojilnice v Pišecah

reg. zadruga z neom. zavezo

kateri se bo vršil na Velikonočni ponedeljek dne 24. aprila 1916 ob 9tih predpoldne v lastni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Prečitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1915.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se bo isti dan ob 1/2 10tih drug občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom in bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov. 225

Slovenjgoriški paromlin.

Naznanjam vsem svojim cenjenim mlinskim odjemalcem, da se v mojem paromlinu vsak čas pšenica, rž, ajda in koruza zamenja za moko. Kaniža pri Pesnici, dne 2. marca 1916.

Velepoštovanjem
Fr. Ehrlich, paromlinar.

227

Domači mlini.

Najboljše se koruza in druge žitne vrste izrabijo kot krmilo, ako koruza (žito) zdrobljena pride v zelodec živali. To dejstvo je mnogim poljedelcem še vse premalo, ali pa celo nič znano. Pribito je in preizkušnje so dokazale, da n. pr. pri krmiljenju konj s koruzo, ovsem itd. često do 20% (v mnogih slučajih še več) krma ostane neprebavljene, torej gre v izgubo. Najboljše sredstvo, da se krmilna zrna popolnoma podvržejo prebavi, obstoji edino v tem, da se zrna umetno zadržijo in sicer je to vse eno, ali so ta zrna rabijo za krmo konj itd. perotnine ali rib.

Mljenje ali drobljenje žitnih zrn se lahko izvrši v vsakem najmanjšem gospodinjstvu z uporabo ročnega mlina (žrml) »Ideal« kateri bi naj ne manjkala v nobenem gospodinjstvu. Številna priznanja o tem izbornem stroju imam na razpolago in lahko z vso gotovostjo rečem:

»Ta majhen stroj pomaga v gospodinjstvu varčevati kakor nobena druga stvar!«

Moka (zdrob), ki ga napravi ta majhen domači mlin, je izborno pripravna tudi za domači kruh (po načinu župnika Kneippa, »Graham kruh« imenovan.)

Cena K 22 za 1 komad z zavojem vred. Razpošilja na vse strani tovarniški zastopnik Teodor Zdarsky, Maribor, Tegetthofova ulica 57. 226

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vse vrste bolezni.

Mestna lekarna „pri c. k. orlu“

Friderik Prull,

lekarnar v Mariboru. Glavni trg, 225. 228

Zahvala.

Podom prerane in nagle smrti moje preblago in skrbne sestre

Jožefe Meško,

izrekam v imenu svojih dragih starišev in brats najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so nas ob tej pretresljivi nesreči tolažili, za njen večni pokoj prišli moliti k njenemu mrtvaškemu odru in njo potem v tako obilnem številu spremljali k večnemu počitku.

Osobito se pa iskreno zahvaljujem pred. gg. duhovnim socratom in sosedom, velenjenemu učiteljstvu, dragim sorodnikom, tovaršicam Marijine Družbe, faranom miklavžskim in vsem drugim znancem in prijateljem, ki so se iz drugih župnij potrudili k njenemu prežalostnem pogrebu. Bog Vam plati tisočero!

Iskrenoljubljeno in nepozabljivo sestri priporočam v blag spomin in v pobožno molitev! Sv. Miklavž pri Ormožu, 20. marca 1916.

228 Jože Meško, župni upravitelj.

Zahvala.

Za premnoge izraze sočutja ob boleznih in smrti naše nepozabne žene, matere

Neže Golež,

gostilničarke in posestnice,

izrekamo tem potom podpisani najiskrenejšo zahvalo. Posebna hvala pa bodi čast. g. župniku J. Gajtku, posestniku Groseku za pretresljiva govora, kakor tudi domačim cerkvenim pevkam za lepo petje.

Zalujoči ostali:

Florjan Galež,

mož.

Jaka, Mica, Karol, Neža.

otroci.

228 Sv. Vid pri Grobelnem, dne 23. marca 1916.